

Stichting
Samenlevingscholen

Jaarverslag 2022
Stichting Samenlevingscholen

Inhoud

Voorwoord College van Bestuur.....	2
1. Algemeen.....	3
2. Governance	4
3. Onderwijs	5
4. Kwaliteitszorg	18
5. Onderzoek.....	20
6. Internationalisering.....	20
7. Personeel.....	21
8. Huisvesting	24
9. Identiteit	25
10. Verbonden partijen	25
11. Interne belanghebbenden.....	25
12. Externe belanghebbenden	26
13. (Politiek) Maatschappelijke Ontwikkelingen	26
14. Risicoparaagraaf.....	26
15. Financiën	28
16. Treasury	31
17. Toekomstige ontwikkelingen.....	32
18. Verslag Raad van Toezicht.....	36

Voorwoord College van Bestuur

Voor u ligt het jaarverslag 2022 van de stichting Samenlevingsscholen.

Vooraf:

Stichting Samenlevingsscholen is een kleine stichting, bestaande uit een reguliere IKC (De Lisdodde) en Onderwijs Expertise Centrum ('t Ravelijn). Omdat de stichting uit slechts twee scholen bestaat en beide scholen qua organisatie en opdracht erg verschillen is dit bestuursverslag grotendeels de som der delen. Bij elk thema uit dit verslag wordt per school verantwoording afgelegd.

Voor *beide scholen* geldt dat er geen nieuwkomers zijn opgevangen en hiervoor dus ook geen vergoedingen zijn ontvangen.

Beide scholen geven hun eigen verantwoording van de NPO gelden, gebaseerd op hun eigen NPO-plan, als onderdeel van het schooljaarplan.

Eind januari 2022 lijkt Covid op zijn retour, hoewel nog tot eind maart het dragen van mondkapje op een aantal plekken verplicht blijft. Met onze ervaringen opgedaan in de afgelopen jaren hebben we als directie en bestuur het standpunt ingenomen dat we bij onverhoopte toekomstige Coviduitbraken geen scholen meer gaan sluiten. We weten intussen hoe groot de impact op de sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen is geweest. In de loop van het jaar wordt zichtbaar dat Covid een zware wissel op onze medewerkers heeft getrokken. Hoewel het verzuim ten opzichte van 2020 en 2021 mee lijkt te vallen is het gemiddelde verzuim met ruim 5% aan de hoge kant. Om alle ballen in de lucht te kunnen houden zal dit ook in de komende tijd een groot beroep op de flexibiliteit en professionaliteit van onze medewerkers doen. Het vinden van die medewerkers wordt bij de huidige krapte op de arbeidsmarkt wel een steeds grotere uitdaging! We doen vanuit de stichting al het mogelijke om onze medewerkers duurzaam inzetbaar te houden. Ons ambitieniveau is onveranderd hoog! Daar komt bij dat ook in Overijssel de krapte op de arbeidsmarkt steeds voelbaarder wordt. Dit vraagt meer dan ooit om goed werkgeverschap.

We zijn ook in 2022 trots op de doelen die we bereikt hebben. Ik noem er een paar:

- Na een voorzichtige maar zorgvuldige aanlooperperiode zijn er dit jaar drie praktijkgroepen (cluster 3) gestart voor leerlingen die in kleine stappen door de leerstof gaan, met speciale methodes die passen bij hun onderwijsbehoeftes met veel ruimte voor het leren van praktische vaardigheden en het ontwikkelen van talenten.
- De samenwerking met de basisscholen in de regio krijgt steeds meer vorm. Mooi om te zien hoe vanuit ons expertisecentrum basisscholen bij de realisatie van inclusiever onderwijs worden ondersteund!
- Ondanks alle uitdagingen in de bouwwereld ligt de planning van de nieuwbouw van de Lisdodde nog steeds op schema. We willen de samenwerking aangaan met bouwbedrijf Van Wijnen en de gemeente is het traject gestart om het bestemmingsplan te wijzigen. Oplevering in 2024 lijkt nog steeds haalbaar. Mooie bijvangst is dat we met de oplevering de nieuwbouw een flinke stap vooruit maken in het realiseren van onze duurzaamheidsdoelstellingen.

Al met al was ook 2022 weer een bewogen jaar. Tegelijkertijd heeft ook 2022 ons geleerd dat niet alles in het leven maakbaar is.

Giethoorn, juni 2023

Namens het College van Bestuur Stichting Samenlevingsscholen,

Wim Bok

1. Algemeen

Stichting Samenlevingsscholen is een stichting voor algemeen en bijzonder basisonderwijs en speciaal (basis-) onderwijs, en is gevestigd in de gemeente Steenwijkerland. Onder de stichting vallen twee scholen.

Het bestuur wordt gevormd door een College van Bestuur bestaande uit bestuurders van stichting PCO Accrete en stichting Op Kop. De stichting kent een Raad van Toezicht die bestaat uit toezichthouders van stichting PCO Accrete en stichting Op Kop.

Beide scholen kennen een directeur en een medezeggenschapsraad. De beide medezeggenschapsraden hebben de bestuurders geadviseerd om geen GMR op te richten, vanwege het feit dat de twee scholen van de stichting totaal verschillend zijn. Qua onderwijs, maar ook qua financiering. Waar wenselijk/nuttig vergaderen de beide MR'en gezamenlijk. Het College van Bestuur heeft dit advies overgenomen.

Ontstaan en doel van de stichting

De stichting Samenlevingsscholen is opgericht in 2017. Per 1 augustus 2017 maakt Samenlevingsschool De Lisdodde (Bao) deel uit van Stichting Samenlevingsscholen. Per 1 augustus 2018 is Onderwijsexpertisecentrum 't Ravelijn (SBO/SO) eveneens ondergebracht bij de stichting. Dit betekent dat er twee scholen onder het bevoegd gezag van de stichting vallen.

Stichting Samenlevingsscholen heeft als doel het in standhouden van basisscholen en speciale basisscholen voor algemeen bijzonder of christelijke onderwijs met waarborging van de kernwaarden voor openbaar onderwijs, dan wel samenwerkingscholen conform de Wet.

De door de stichting in standgehouden scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst en levensovertuiging. De stichting heeft tot doel een zo hoog mogelijk kwaliteitsniveau van de scholen in breedste zin te bevorderen, zodat het onderwijs zo goed mogelijk aansluit bij de ontwikkeling van de kinderen en het voortgezet onderwijs.

De Lisdodde in Wanneperveen is ontstaan uit een fusie van obs 't Vonder (deel uitmakend van Stichting Op Kop) en basisschool de Wennep (deel uitmakend van Stichting PCO Accrete). Met de fusie is een duurzame onderwijsvoorziening voor Wanneperveen gerealiseerd, waarbij het bieden van kwalitatief goed onderwijs voorop staat. Een tweede pijler is de algemene toegankelijkheid met behoud van identiteit binnen de diversiteit van de inwoners. Dit alles aansluitend bij wensen die ook nadrukkelijk leven onder de inwoners van Wanneperveen.

Onderwijsexpertisecentrum 't Ravelijn is de samenvoeging van SBO Burgemeester Voetelinkschool (voorheen behorend tot Stichting Op Kop) en SO Ambelt (voorheen ondergebracht bij Stichting OOOZ). De samenvoeging is met grote inzet van veel partijen tot stand gebracht. Met de formele integratie van SBO en SO-leerlingen (met een toelaatbaarheidsverklaring) is een unieke voorziening voor leerlingen met een specifieke onderwijs- en zorgvraag gerealiseerd.

Bij de start in 2018 is in samenwerking met de gemeente Steenwijkerland bij OEC 't Ravelijn ook een SBO++ voorziening gerealiseerd. Hier worden leerlingen opgevangen die voordien op andere voorzieningen (bijv. een zorgboerderij) waren aangewezen, dan wel noodgedwongen thuis zaten.

2. Governance

Code Goed bestuur

Goed bestuur betekent dat ieder bestuur wordt geacht te functioneren volgens algemene principes van goed bestuur. Als onderdeel daarvan stelt de wet als voorwaarde dat iedere rechtspersoon die met publieke gelden scholen in stand houdt, het interne toezicht op het bestuur goed regelt. Binnen de Stichting Samenlevingsscholen is gekozen voor een organieke scheiding tussen bestuur en toezicht (vormgegeven door een Raad van Toezicht en een tweehoofdig College van Bestuur). In het verslag van de toezichthouder zet de RvT uiteen hoe zij haar werkzaamheden heeft uitgevoerd in het verslagjaar. In de huidige werkwijzen zijn er geen afwijkingen ten opzichte van de Code Goed Bestuur voor het Primair Onderwijs. De huidige werkwijzen liggen in lijn met het voorgaande verslagjaar en zijn ook in 2022 gecontinueerd.

Samenstelling Raad van Toezicht, bestuur en directies

Ultimo 2022 was de Raad van Toezicht als volgt samengesteld:

Naam	Functie
Alex Dul	Voorzitter
Bert Tol	Vicevoorzitter
Vrouwk Weemstra – van Dorsten	Lid
Wies Queens	Lid

Het College van Bestuur was per ultimo 2022 als volgt samengesteld:

Naam	Functie
Jan Spanjer	Voorzitter college van bestuur
Wim Bok	Lid college van bestuur

De Scholen:

Naam School	Adres	Plaats	Directeur
De Lisodde	Siebenweg 14	Wanneperveen	Jetske Bijker
OEC 't Ravelijn	De Vesting 15	Steenwijk	Connie Kok

De beide scholen van Stichting Samenlevingsscholen zijn totaal verschillend van aard, onderwijs en populatie. Daarom wordt er ook geen overkoepelend strategisch beleidsplan voor Stichting Samenlevingsscholen geschreven. Iedere school richt zich op zijn eigen ontwikkeling en ambities en gaat de weerslag daarvan opnemen in een nieuw schoolplan.

Vanwege het verschillende karakter van beide locaties zijn de hoofdstukken 3 t/m 8 van het bestuursverslag per locatie beschreven.

3. Onderwijs

3a. Onderwijsexpertisecentrum 't Ravelijn

Missie

Om de leerlingen een uitdagend toekomstperspectief te bieden, kijkt de school naar de talenten van de leerlingen en geeft ze hun de kans om zichzelf zo goed mogelijk te ontwikkelen. De school biedt de leerlingen onderwijs waarbij ze uitgaat van de mogelijkheden, de behoefte en de belangstelling van iedere leerling. Ze sluit daarbij zoveel mogelijk aan bij de doelen uit het regulier onderwijs. Regelmatig is er sprake van complexe problematiek. Deze problematiek brengt met zich mee dat leerlingen vaak belemmerd worden in hun leerproces. Dat kan betekenen dat het onderwijs anders georganiseerd moet worden en dat de doelen uit het regulier onderwijs aangepast moeten worden. Heel belangrijk is dat de leerlingen zich veilig voelen in een professioneel pedagogisch klimaat. De professionele en betrokken medewerkers staan hiervoor met hart en ziel klaar.

Visie

In het pedagogisch klimaat biedt de school veiligheid, voorspelbaarheid en duidelijke structuur. Al het handelen is gebaseerd op de 3 kernwaarden van OEC 't Ravelijn: respect, veiligheid en verantwoordelijkheid. De school heeft een goede samenwerking met het kind en de ouders hoog in het vaandel staan. Een goede samenwerking kan alleen tot stand komen als iedereen zijn verantwoordelijkheid hierin neemt. Dit blijkt uit een actief betrokken houding van iedereen. Hiervoor is een open communicatie, luisteren naar elkaar en vertrouwen hebben in elkaar een voorwaarde. Als school communiceren OEC 't Ravelijn helder en oplossingsgericht. Vanuit het veilige pedagogische klimaat stimuleert zij de persoons-, kennis- en talentontwikkeling van de kinderen met hun speciale onderwijsbehoeften. De school stemt het pedagogisch en didactisch handelen af op de specifieke behoeften van elk kind.

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar

Schoolplan 2020-2024

In schooljaar 19-20 is het nieuwe schoolplan tot stand gekomen. Kort visueel samengevat:

Uit evaluatie jaarplanactiviteiten 2021-2022

PBS: We zijn aangesloten bij het PBS-netwerk. Een hybride netwerk, waarbij online en fysiek, theorie en praktijk worden gedeeld met overige gecertificeerde scholen, onder aansturing van PBS Windesheim. De rode interventie is verder uitgewerkt. Een halve dag met taakuren voor de coördinator is te weinig. We worden PBS-opleidingsschool. In ruil daarvoor kunnen we gratis gebruik maken van scholing door Joke Kamstra.

Veiligheid: -Nick en Patrick hebben de opleiding fysieke en verbale agressie trainer afgerond en zijn bevoegd om het team te trainen. Hiermee is een start gemaakt, krijgt per 22-23 vaste structuur in de jaarplanning. -Leerlingen scores ruim voldoende op veiligheid in het tevredenheidsonderzoek (maart 2022).

Opbrengsten: -We hebben een compleet aanbod leerroute 3 /4 neergezet. Het idee om leerkrachten uit te wisselen met ZML-scholen in de regio is niet gelukt ivm Corona/personeelstekort. -De EDI stuurgroep heeft gedurende het schooljaar het EDI boek laten passeren in het team, door diverse werkvormen. Er zijn onderlinge observaties gedaan. 1 juli start het opleidingstraject door Marcel Schmeier. -Leerlingen in de leeftijd van groep 7 en 8 hebben van november t/m februari 4 dagen les gehad op school, met 1 thuiswerkdag. Vanwege (Corona) uitval teamleden. Hoewel deze periode op sociaal emotioneel vlak niet fijn was, zien we geen terugval in de uitstroomprofielen/didactische opbrengsten.

Professionalisering/Talent: -Vanuit de NPO gelden hebben we een aanbod kunnen bieden op gebied van Kunst en Cultuur voor zowel de leerlingen als het team. In de evaluatie van juni 2022 bleek dat het aanbod voldoet aan alle wensen, het opleidingstraject voor leerkrachten sluit minder aan, door de complexiteit en wisselingen in het team. We hebben besloten om het plan aan te passen. We blijven Scala langdurig inzetten voor een divers aanbod op alle culturele gebieden. We laten het idee van Talentmomenten met gemengde groepen en teamleden los. -We hebben teamscholing ingezet op Communicatie, Breinkennis en boeiend onderwijs. Dit was een door Corona uitgestelde driedaagse. Helaas niet meer door Jan Jutten, maar door enkele opvolgers met een wat minder pakkend verhaal. Inhoud was goed en meteen bruikbaar in de praktijk. Er zijn diverse individuele scholingen/cursussen afgerond: Met sprongen vooruit, zo leer je kinderen lezen en spellen, Master Sen, autisme coach en meer. 't Ravelijn begeleidt 2 zij-instromers voor de Pabo en 1 leerkracht die een Master volgt vanuit de lerarenbeurs. Voor alle drie is de bijbehorende subsidie ontvangen en ingezet.

Verbinden: -De verbinding met de basisscholen in de regio krijgt steeds meer vorm. Er zijn mooie dingen ontstaan; Marit Jorna is als autisme coach een halve dag per week beschikbaar en heeft diverse trajecten met succes afgesloten. Een leraarondersteuner gaat time-in opzetten op KC WA. Een ervaren leerkracht gaat per augustus 4 dagen per week aan de slag als ib-er bij Op Kop. Een andere 'koploper' gaat wellicht deels naar Accrete als gedragspecialist. Ib-ers en directeurs weten ons te vinden. De lijnen met Accrete zijn korter en natuurlijker, dan met Op Kop, dit is besproken met het bestuur. -We zien de aanmelding van SBO-leerlingen verder afnemen, dit betekent dat zij een goede plek hebben binnen het basisonderwijs! -Samen voor Ryan blijft voor het team een 'ver van m'n bed show'. Wel zijn er korte lijnen op het moment dat we tegen grenzen aanlopen, bv in geval van anderstaligen.

Algemene evaluatie punten 2021-2022:

- Corona heeft uiteraard ook dit jaar z'n weerslag gehad op het schooljaarplan. De extra inzet uren is gedeeltelijk verdampt door de vele uitval en personeelstekorten. Wel hebben we vanuit de NPO gelden een fantastisch groen schoolplein kunnen aanleggen, waar kinderen dagelijks écht

kunnen spelen in het groen! We zien meer spel, minder conflicten. Dit blijkt ook uit de data van de incidenten

- Door langdurige uitval van een van de teamleiders hebben we afgelopen jaar met een MT van 3 personen i.p.v. 4 gedraaid. Dit heeft het uiterste van ons gevraagd. En ondanks dat schoten we soms te kort in de begeleiding van (nieuwe) collega's en in de overstijgende rol van de directeur. Per 01-08-22 start de nieuwe teamleider en hopen we weer snel en op een gezonde manier (qua werkdruk) aan onze taken toe te komen.
- Het NPO-plan van 2021-2022 is geëvalueerd en bijgesteld naar een plan voor 2022-2023. (Bespreking in de MR op 7 juli 2022). Het NPO plan is organisch onderdeel van ons schoolplan 2020-2024.
- We zien een toename in de complexiteit van onze leerlingen. Minimaal 75% van onze leerlingen heeft een TLV SO. Er is veelal sprake van systeemproblematiek. Daar waar andere S(B)O scholen handelingsverlegen zijn, lukt het ons vaak wel om een passend aanbod te leveren. Daar zijn we trots op, dit is voor ons echt passend onderwijs. Tegelijkertijd zien we een groot verloop in het team. Deels door de grote personeelstekorten (iedereen kan overal werken), deels door de ambities binnen het team en deels doordat collega's de doelgroep te pittig vinden. Het evenwicht vinden is spannend. Hoe houden we de kwaliteit van het speciale onderwijs op t Ravelijn op niveau en zorgen we tegelijkertijd voor een uitdagende en prettige werkplek...

Jaarplanactiviteiten 2022-2023

1	
Ambitie uit meerjarig schoolplan	<ul style="list-style-type: none"> • PBS; Certificering PBS op groen, geel en rood niveau, borgen en door ontwikkelen.
Doel / opbrengst	<ul style="list-style-type: none"> • Het doel voor schooljaar 2022-2023 is borgen en door ontwikkelen op alle niveaus van PBS. De opbrengst daarvan is een veilige school met een eenduidige positieve aanpak van gedrag, waardoor leerlingen iedere dag de kans krijgen om zich te ontwikkelen. Effectieve Directe Instructie krijgt een belangrijke plek onder de paraplu van PBS.

2	
Ambitie uit meerjarig schoolplan	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid; Een veilige school voor leerlingen, team en ouders.
Doel / opbrengst	<ul style="list-style-type: none"> • In juni 2023 hebben alle teamleden minstens 6 x meegedaan aan de training fysieke en verbale agressie door Patrick en Nick. Het vernieuwde protocol 'omgaan met agressie' hangt onder de PBS-paraplu is gepresenteerd in het team en er wordt naar gehandeld. Alle collega's hebben de AVG-training opnieuw gevolgd en handelen daarnaar. Dit alles draagt bij aan een veilige school voor leerlingen, team en ouders en zal terug te zien zijn in de uitslag van het tevredenheidsonderzoek voor leerlingen en afname van het aantal incidenten in Swiss.

3	
Ambitie uit meerjarig schoolplan	<ul style="list-style-type: none"> • Opbrengsten; Zicht krijgen op de effecten van ons onderwijsaanbod/ leerkracht handelen. Het versterken van ons aanbod en handelen, zodat leeropbrengsten zo maximaal mogelijk worden.
Doel / opbrengst	<ul style="list-style-type: none"> • Het verbeteren van het zicht op opbrengsten door analyse en plan van aanpak, door leerkrachten in samenwerking met teamleiders. Hierdoor kunnen we beter aansluiten bij de onderwijsbehoeften van onze leerlingen en maken we het onderwijs uitdagender. • Werken met Effectieve Directe Instructie, een eenduidige didactische aanpak voor de hele school, waardoor leerlingen sneller en beter tot leren komen. Doelen: <ul style="list-style-type: none"> • De deelnemers kunnen de lesfasen en technieken van het EDI-lesmodel omschrijven en toepassen in hun lessen. • Ze kunnen een lesdoel formuleren met een concept en een vaardigheid. • Ze kunnen een kraakheldere instructie ontwerpen bij procedurele- en feitenkennis. • Er zijn schoolbreed afspraken gemaakt over het EDI-lesmodel. • De leerkrachten hebben een lesobservatie met nagesprek ontvangen en hiervan een geschreven verslag gekregen met daarin sterke- en aandachtspunten. • De leden van de EDI-groep zijn in staat om zelfstandig lesobservaties uit te voeren en feedbackgesprekken te voeren.

	<ul style="list-style-type: none"> • Een passende plek bieden voor alle leerlingen uit de regio die niet opgevangen kunnen worden binnen het basisonderwijs.
--	---

4	
Ambitie uit meerjarig schoolplan	<ul style="list-style-type: none"> • Professionalisering & Talent; Het hebben van een brede en verdiepende expertise binnen het team, zodat alle leerlingen hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen.
Doel / opbrengst	<ul style="list-style-type: none"> • Diverse studies door teamleden zorgen voor een scala aan professionalisering en talent in het team, waar leerlingen direct van profiteren. • Door de inzet van Scala (centrum voor de kunsten), maken alle leerlingen kennis met een divers aanbod op gebied van Kunst en Cultuur. • Het aanbod van 'de gezonde school' zorgt voor een positieve impuls op gebied van gezonde voeding, leefstijl en beweging.

5	
Ambitie uit meerjarig schoolplan	<ul style="list-style-type: none"> • Verbinden; D.m.v. de inzet van verbindend leiderschap op alle niveaus willen we mensen intrinsiek, van binnen uit, motiveren een bijdrage te leveren aan iets dat de individuele belangen ontstijgt, in het belang van de leerling, in en buiten de school.
Doel / opbrengst	<p>Teamleden zijn zich bewust van het belang van verbindend leiderschap op onze organisatie.</p> <p>'t Ravelijn verbindt zich aan samenwerkingspartners in het belang van alle kinderen in de regio. We kijken niet alleen door de bril van het onderwijs, maar zien het belang van een samenhangende omgeving rondom het kind.</p>

Onderwijsprestaties

De bestending van schooljaar 2021 is > dan 90%. Dat wil zeggen dat vrijwel alle leerlingen op het niveau van ons schooladvies functioneren.

Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

Leerlingen met een TLV voor SBO en SO categorie I, II en III zijn toegankelijk op 't Ravelijn. Het afgelopen jaar hebben we alle aangemelde leerlingen met een geldige TLV kunnen plaatsen. Daarnaast zijn er meerdere leerlingen geplaatst ter observatie. (afspraak met SWV PO 2203)

Thema Nationaal Programma Onderwijs

In de maanden mei en juni 2021 is een schoolscan gemaakt en een plan opgesteld mbt de besteding van de gelden die beschikbaar komen voor het Nationaal Programma Onderwijs. (NPO). Het plan is onderdeel van het schoolplan en schooljaarplannen 2021-2022 en 2022 en 2023. De MR heeft ingestemd met het plan. In juli 2022 is het plan geëvalueerd en bijgesteld.

3b. Samenlevingsschool De Lisdodde

Missie & Visie

Vanuit diverse processen in de afgelopen jaren is veel informatie opgehaald over waar dit team voor staat. De missie van De Lisdodde is hieruit gedestilleerd. Wij staan ervoor dat wij onze leerlingen goed voorbereiden op een leven lang ontwikkelen en leren.

Dat betekent dat wij leerlingen helpen en leren om:

- *Verantwoordelijkheid te willen en kunnen nemen;
- *Op ontdekking uit te gaan en zo de vele facetten van leren te leren kennen;
- *Hun nieuwsgierigheid beet te pakken om te leren en te begrijpen;
- *Bewuste keuzes te maken met betrekking tot het eigen leren;
- *Open te staan voor anderen en de samenwerking op te zoeken.

Zij...

- zijn wereldburgers, ze onderzoeken de wereld dichtbij (Wanneperveen) en ver weg (de wereld);
- staan zelfbewust en onderzoekend, vanuit openheid naar anderen in de wereld;
- staan duurzaam in het leven, vanuit verantwoordelijkheid voor de omgeving;
- leren zich breed oriënteren, ook op het gebied van levensbeschouwing. Dit doen zij in vertrouwen, dialoog en ontmoeting vanuit een respectvolle houding.

Om dit te bereiken is het van belang dat leerlingen kennismaken met andere culturen en overtuigingen. We kijken hierbij naar wat er leeft in de school; we 'benutten' achtergronden van leerlingen in de klas. Het onderwijs is afgestemd op de ontwikkelingsbehoeften en leerbehoeften van het kind. We willen dat leerlingen hun eigen talenten kunnen ontwikkelen, op het gebied van theater, muziek, presenteren, bewegen en creatieve vakken. Ook dagen we leerlingen uit buiten de eigen 'comfort zone'.

Het vertrekpunt van de levensbeschouwelijke zaken zijn vooral de vragen die kinderen stellen en niet de antwoorden van de volwassenen. Levensvragen van kinderen gaan over liefde, natuur, geloof, goed en kwaad, mooi en lelijk, vriendschap, bang zijn, pesten. Het leren bespreken en herkennen van levensbeschouwelijke ervaringen en ideeën staat daarbij voorop en niet het vormen tot een bepaalde levensovertuiging en de kennisoverdracht over levensbeschouwingen. Dit laatste is wel een onderdeel, maar niet het uiteindelijke doel. Het kennis opdoen is één van de bouwstenen die nodig is voor kinderen om een eigen levensbeschouwing te kunnen ontwikkelen in een sfeer van ontmoeting.

De leerling moet zich veilig en vertrouwd voelen in school, zodat de sociaal emotionele ontwikkeling zo evenwichtig mogelijk kan verlopen. We spelen in op maatschappelijke ontwikkelingen, zodat het kind voorbereid wordt om zelfstandig deel te nemen aan de multiculturele samenleving.

Uitgangspunten betreffende identiteit

- De leerlingen volgen samen de lessen en activiteiten rond levensbeschouwing.
- De leerlingen verzorgen zelf een dagopening; deze bereiden ze voor met hun ouders.
- We sluiten de periode af met een 'periodesluiting' hierbij staat het thema van Kleur centraal.
- Geloofsopvoeding vindt thuis (en eventueel in de kerk, moskee, synagoge of tempel) plaats. De school biedt hierop een aanvulling vanuit de uitgangspunten van de school (document identiteit).

Lesmethode levensbeschouwing

Om vorm en inhoud te geven aan levensbeschouwing wordt gebruik gemaakt van een lesmethode levensbeschouwing, deze methode heet 'Kleur op school'. Verscheidene religies en levensvisies zijn inspiratiebronnen voor deze methodiek. Ieder kind ontwikkelt een eigen kijk op het leven en maakt zelf keuzes wat zinvol, mooi, waar en echt is. Daarnaast bevat de methode veel sociaal-emotionele vaardigheden voor de leerlingen en binnen de 'mini' samenleving. Het laat leerlingen reflecteren op zichzelf en communiceren over hun gevoelens, meningen en ideeën over de maatschappij. Hierdoor ontwikkelt een leerling identiteit. Waar hoor ik bij? Waar doe ik aan mee? Waar verbind ik mij aan? *Kleur* is gericht op de veelzijdigheid van de samenleving wat betreft afkomst, traditie en geloof. Het geeft een stem aan de eigenheid van elk kind en aan de diversiteit binnen de eigen groep van de leerling, de school en de woonomgeving. Het draagt bij aan persoonsontwikkeling en burgerschap.

Identiteitscommissie

Deze commissie kan het team ondersteunen bij de vormgeving van de uitgangspunten van levensbeschouwelijke onderwerpen in de school. Zij zijn vanaf het begin af aan (moment van fusie) hierbij betrokken. Zij voorzien de school van feedback en denken mee in het proces. Deze commissie bestaat uit een vertegenwoordiging van ouders en leerkrachten. Directie schuift, waar nodig, ook bij deze overleggen aan om mee te denken en adviezen te geven over de identiteit van de Samenlevingsschool. In het schooljaar 2022-2023 staat de vorming van een IKC raad centraal, waarbij de ID commissie vertegenwoordigt zal worden.

Werken vanuit twee domeinen

De principes van ontdekkend leren komen veelal terug in het onderwijs. We sluiten aan bij de nieuwsgierigheid van de kinderen, ze mogen ontdekken en onderzoeken. We zijn ervan overtuigd dat de kinderen dan veel gemotiveerder zijn om te leren. Fouten maken mag en is nodig om tot leren te komen. Leerlingen leren hierdoor samenwerken en oplossingen te vinden voor uitdagingen. Deze principes zijn in ontwikkeling sinds de herijking van onze nieuwe visie. In het **domein 1/2/3** is dit zichtbaar tijdens de lessen en thema's.

Er zijn stamgroepen 1,2,3 die instructies krijgen op hun eigen niveau, maar spelenderwijs leren ze in het onderbouwdomein. Zo maken ze iedere week verschillende opdrachten vanuit diverse thema's door het jaar heen. Deze taken worden gepland op het planbord. De leerkrachten zijn verantwoordelijk voor hun eigen groep, maar hebben ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle kinderen in de onderbouw. Vanuit de onderbouw zullen we deze werkwijze doorvoeren naar de rest van de school.

In het **domein 4 t/m 8** komt dit o.a. terug in 'de ateliers'. Op basis van talentontwikkeling werken de leerlingen vanuit een atelier om te leren. Dit doen we groepsdoorbrekend. Denk hierbij aan:

techniekatelier, kookatelier, timmeratelier, natuuratelier, muziek/kunstatelier. Elk schooljaar zijn er blokken ingeroosterd van 4 weken waarin wij werken vanuit ateliers.

Ambities en behaalde doelen

De ambities en de uitwerking van het visiestuk (meerjarenplan) staat voor de Lisdodde beschreven in het jaarplan.

In dit verslag een toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het jaar 2022.

Ambitie	Concrete acties	Evaluatie eind 2022
Onderwijs aanbieden passend bij de talenten en mogelijkheden van de leerlingen voor de kernvakken.	Twee vakken kiezen, waarbij wij dit aanbieden, groepsoverstijgend n.a.v. ontwikkelingsniveau. Passend binnen domein 3-8 of 8-12. Vakken/roosters op elkaar afstemmen. Bezoek ervaringsscholen.	*Rekenen en begrijpend lezen als 2 vakken gekozen binnen domein 8-12. Instructies sluiten aan bij ontwikkelingsniveau (i.p.v. leeftijd). *bezoek Bernardschool door iedereen. Meedraaien vanwege Corona uitgesteld. Contact met de Nijewier in Heerenveen voor bezoek klankbordgroep nieuwbouw.
Meer betekenisvol en uitdagend onderwijs aanbieden voor de overstijgende vakken.	Inrichten van ateliers vanaf de leeftijd van 8 jaar. Eerste blok draaien maart-juni, daarvoor voorbereidingstijd. Tweede blok in november. Studiedagen zijn ingevuld met Tim Post, vernieuwer/inspirator m.b.t nieuwsgierigheid.	*Er zijn twee blokken ateliers gedraagd en er is een visie op het werken vanuit ateliers ontwikkeld. Kernwaarde verbinding staat centraal in samenwerking met dorp/ondernemers/ouders/stake holders. *traject met Tim Post loopt langzamer dan gepland. De studiemomenten zijn meer gespreid vanwege Corona. Het team houdt vanwege de werkdruk (door Corona) minder energie en tijd over voor het ontwikkelen van lessen vanuit de nieuwsgierigheid. Doelstelling is dit traject meer uit te spreiden, ook over 22/23.
Teamleden analyseren zelf hun opbrengsten en hebben eigenaarschap over de groepsplannen en uitvoering hiervan.	Betreft de kernvakken: lezen, spelling, rekenen. IB heeft format Parnassys geïmplementeerd en zorgstructuur is op orde (20/21). Er is scholing nodig t.a.v. referentieniveaus. Kennis vergroten van de leerlijnen, zodat	*Borgen tijdens inhoudelijke vergadering, uitwisseling van de gegevens vindt plaats. Bevraging van elkaar. Samen leren en evalueren gebeurt in PLG's. *teamleden hebben zelf een pitch tijdens studiedag in februari over de opbrengsten en plannen. *scholing referentieniveaus IB/directie t.a.v. Ultimview Parnasys in februari.

Kennis vergroten m.b.t. referentieniveaus en zicht op leerlijnen ontwikkelen.	er een passender aanbod voor leerlingen gecreëerd kan worden.	Teamscholing moet nog plaatsvinden.
Extra ondersteuning planmatig en structureel aanpakken vanuit de ondersteuningsgelden passend onderwijs.	De ondersteuningsstructuur is leidend voor de inrichting van de ondersteuning op de Lisdodde. Uitwerken van een plan 'inzet passend onderwijs gelden Lisdodde' en implementeren. Direct gekoppeld aan de onderwijsbehoeften van de kinderen.	*De interne plusklas draait het hele schooljaar, ondersteuning voor ongeveer 10 kinderen. Kwaliteitskaart HB is ook afgerond in team/MR. *plan passend onderwijs gelden is rond, plan voor langere termijn gemaakt. Jaarlijkse verantwoording in januari aan het samenwerkingsverband.
De missie en de visie vormen de basis voor elke keuze en ontwikkeling. De missie en visie zijn herkenbaar voor alle betrokkenen. Alle betrokkenen onderschrijven de missie/ visie en teamleden dragen deze uit. 'Vanuit verwondering samen ontdekken'.	Elk schooljaar staat er een kernwaarde centraal: dit schooljaar is dat verrijking. De visie zichtbaar maken in de school, zodat het herkenbaar wordt. Vanuit de visie wordt de nieuwe school gebouwd. Naast de visie op onderwijs, ontstaat er een visie op ontwikkelen en leren in het kader van IKC vorming.	*De geplande ouderavond in maart waarbij deze kernwaarde centraal staat was zeer geslaagd. *Er is een klankbordgroep met directie, 2 leerkrachten, lokatieleidster die vanuit visie meedenken over ontwerp van de nieuwe school. Bijna twee sessies achter de rug. *Keuzes die we maken zijn gebaseerd op ons herijkte visiestuk. *Er is een kaderstuk voor de KC vorming geschreven. Vanaf 2022 is de Lisdodde een kind centrum en is er een gestart gemaakt met een volledig nieuwe huisstijl op basis van de visie.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en opvang:

De komende drie schooljaren staan er diverse ontwikkelingen centraal.

- 1) Vertaling van de visie 'jonge kind' van het kindcentrum naar de praktijk, beginnend bij het onderbouwdomein 0-7 jaar.
- 2) Behouden van de basiskwaliteit t.a.v. de kernvakken rekenen, taal en lezen in alle groepen.
- 3) Uitwerking van het visiestuk voor het domein 7/8-12 jaar gericht op integratie van diverse vakgebieden.
- 4) Voorlopig ontwerp nader uitwerken van het kindcentrum als werkgroep: nieuwbouw. Hierbij is duurzaamheid een belangrijk thema.

Professionalisering:

Er is geen bijzondere bekostiging ontvangen voor professionalisering en begeleiding starters en schoolleiding.

Onderwijsprestaties 2022

De Lisdodde gebruikt de route 8 eindtoets om de eindresultaten te meten. We stellen ons tot doel ieder kind een bij hem/haar passende ontwikkeling te laten doorlopen. We kijken naar wat elke leerling nodig heeft om maximaal te groeien t.o.v. zichzelf. Het ontwikkelingsniveau van de kinderen verschilt sterk. Dat is ook te zien aan de uitstroom van onze leerlingen naar het voortgezet onderwijs. Onze leerlingen gaan naar allerlei soorten onderwijs. In het schooljaar 2021-2022 hadden we 17 leerlingen in groep 8. De uitstroom richting het VO ziet er als volgt uit:

Soort onderwijs	2022
VWO	3
HAVO / VWO	
HAVO	5
VMBO TL/HAVO	
VMBO TL	6
VMBO GL	
VMBO kader/theoretisch	
VMBO kader	
VMBO basis/kader	
VMBO basis	2
VMBO met LWOO	1
VSO	

Vanuit het onderwijsresultatenmodel is het volgende aan te geven betreft behaalde referentieniveaus.

De Lisdodde scoort zowel op 1F (95,9%) als 1S/2F (60,2%) boven het landelijk gemiddelde.

De schoolweging van de Lisdodde is 30,71.

Onderwijsachterstanden

De Lisdodde gebruikt een leerlingvolgsysteem om de groei van leerlingen in beeld te krijgen. In 2022 zijn alle voorbereidingen getroffen de overstap te maken naar: Cito leerling in Beeld, zodat hier in 2023 mee gestart kan worden. Een analyse van de resultaten in 2022 worden gezamenlijk met het hele team gedaan onder leiding van directie/IB (uitgebreide analyse in februari). Hieronder een korte samenvatting van de opvallendheden in de resultaten. De achterstanden zijn hierin terug te lezen.

- Wat opvalt in dit overzicht van opbrengsten op de M-toetsen is dat er op het vakgebied begrijpend lezen betere groepsgegevens zijn behaald. Begrijpend lezen is door groep 5, 6 en 7 goed gemaakt. Groep 8 is iets gezakt.
Er wordt gewerkt met de methode Nieuwsbegrip.
- In groep 5 zitten veel zwakke lezers. Desondanks is er een II score behaald op begrijpend lezen. In deze groep is er een daling te zien op de andere vakgebieden.

- Bij het vakgebied technisch lezen leest in de groepen 4, 6, 7 en 8 ruim 50% boven het landelijk gemiddelde op de DMT.
In groep 3 wordt de methode Leeslijn gebruikt. De verschillen in deze groep tussen de zwakkere lezers en de goede lezers zijn erg groot.
In groep 5 zitten 2 leerlingen met vastgestelde dyslexie en een aantal (zeer) zwakke lezers.
- In de groepen 4, 6, 7 en 8 is flinke groei te zien. 60% of meer scoort boven het landelijk gemiddelde. In groep 5 zijn de resultaten gezakt.
- Het vakgebied spelling laat in de groepen 3, 4 en 8 bovengemiddelde resultaten zien.
In groep 5 en 7 heeft ruim 60% beneden gemiddelde resultaten.
In groep 5 en 6 zijn de resultaten gezakt.
Groep 7 is ongeveer gelijk gebleven.
- Het is opgevallen dat de startende kleuter vaker met een taalachterstand binnenkomt. Verbaal zijn er veel kinderen ingestroomd (zeker 8 kleuters) die zich moeilijk verstaanbaar kunnen uitdrukken. Er is zijn veel jonge kinderen die gebruik maken van een (interne) logopedist.

Inzet passend onderwijs

Gestelde doelen passend onderwijs: Voor de leerlingen in de plusklas zijn belangrijke doelen gesteld. Deze zijn deels didactisch van aard (denk aan verhoging van de resultaten), maar ze zijn voornamelijk sociaal emotioneel van aard. Doelen die zijn bereikt bij de leerlingen in de plusklas zijn bijvoorbeeld: contact met gelijkgestemden, creatief oplossen van probleemsituaties, leren samenwerken en vooral leren doorzetten en psycho-educatie. (hoe ga je om met een situatie die je niet gemakkelijk af gaat?). Uiteraard zijn de doelen individueel afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerling. Bij alle doelen is er afgestemd met de stakeholders. Zo is er afstemming geweest met de ouders of met de begeleiding vanuit de kinderopvang. In een enkel geval was er afstemming nodig met de jeugdconsulent van de gemeente of sociaal werk De Kop.

De leerlingen met leesmoeilijkheden kregen begeleiding vanuit Timpaan en werkten vanuit een behandelplan. Er was nauw contact tussen ouders, leerkracht, IB en Timpaan. De leesbegeleider van Timpaan kwam op school om meerdere leerlingen te begeleiden. Het leesniveau van deze kinderen is verhoogd.

De logopedie van praktijk 'de Kletsmaat' heeft zich gevestigd op de Lisdodde 1,5 dag per week en wordt zowel bij de opvang als in onderwijs ingezet. Hiermee proberen we zo vroeg mogelijk taal- en spraak problematiek op te sporen en aan te pakken in de school. Op dit moment worden er 17 kinderen behandeld op de Lisdodde in de leeftijd tot 7 jaar. We zien de effecten van een behandeling op school en de korte lijntjes met de ouders om hierover af te stemmen.

We borging onze zorg vanuit ons document: ondersteuning structuur op de Lisdodde. Laatste ontwikkelingen worden verwerkt in de nieuwste versie. We zien de zorgstructuur die beschreven is terug in de praktijk.

In groep 4 is er Psycho Motorische Therapie ingezet voor een aantal kinderen, deze begeleiding vond tijdens de schooldag plaats. PMT praktijk Steenwijkerland verzorgde deze trainingen. Gezien de opbrengsten in 2022 in het weerbaarder worden van een aantal leerlingen is er voor gekozen hier aan vervolg aan te geven.

Naast de interventiemethode Bouw! is ook rekensprint aangeschaft als interventiemethodiek voor de leerlingen met achterstand op het gebied van rekenen. De IB'er heeft uren vanuit de passend onderwijs gelden om deze leerlingen te begeleiden. Voor zowel rekenen als lezen.

Inzet NPO gelden (een van de maatschappelijke thema's, beschrijving van de doelen en opbrengsten)

Voorafgaand aan het plan is **een schoolscan** gemaakt, de resultaten hiervan zijn meegenomen in het jaarplan. Vanuit hier zijn passende interventies gekozen voor de Lisdodde. De aangereikte websites met onderzoeksresultaten (menukaart) zijn hierbij gebruikt. Het plan voor inzet NPO gelden is afgestemd met team, ouders en met instemming van de MR.

Conclusie 1 Begrijpend lezen

Menukaart: metacognitie en zelfregulerend leren

Groot effect (7 maanden leerwinst), sterk bewijs, zeer lage kosten.

*Vanuit CPS is een scholing in gang gezet met J. Aarssen. Tijdens studiedagen zijn drie bijeenkomsten geweest en tijdens de groepsbezoeken IB/directie stond dit centraal, eigen leervraag van de leerkracht. In 22/23 staat er een laatste bijeenkomst met J.A. gepland.

*In juni is de keuze gemaakt voor een nieuwe methode, geïntegreerd voortgezet technisch lezen/begrijpend lezen. Implementatieplan is uitgezet voor Atlantis.

*schoolbibliotheek is uitgebreid met veel boeken. De leerlingenraad is betrokken geweest bij de keuzes hiervoor. Aanschaf voor alle leeftijden van 0-12. Vanuit de KC gedachtengang zijn er ook voor de peuters nieuwe voorleesboeken aangeschaft.

*Ingezet op leesplezier door thematisch in de bibliotheek het inspirerend aan te kleden. Daarnaast 'The Masked Reader' en ook samen kilometers lezen.

Conclusie 2: Welbevinden en didactiek in 6/7

Menukaart: klassenverkleining

Gemiddeld effect (3 maanden leerwinst), gemiddeld bewijs, hoge kosten.

Men gaat ervan uit dat een leerkracht/docent naarmate een klas of lesgroep kleiner is meer lesmethoden tot zijn/haar beschikking heeft en leerlingen meer aandacht kan geven, waardoor hun prestaties verbeteren.

*De groep 6/7 is ondanks Corona perikelen het gehele schooljaar gesplitst op meerdere dagen. Dit leidt tot positieve resultaten didactisch voor zowel 6 als 7, maar ook voor welbevinden (blijkt uit Kanvas). Naast de winst in meer tijd/aandacht heeft de leerkracht ook meer ruimte andere vormen van leren en verwerken toe te passen. De groei van kinderen t.o.v. zichzelf is bij een aantal kinderen behoorlijk. Zowel bij begrijpend lezen, rekenen als spelling. Uit Kanvas blijkt dat het welbevinden in deze groep omhoog is gegaan.

*Er zijn bij een enkele zorgleerlingen specifieke interventies gedaan en intensieve oudergesprekken geweest.

*De scholing Kanjertraining is gevolgd door startende leerkrachten, basistraining.

Conclusie 3; Leerrijke, talige leeromgeving onderbouw (doorgaande lijn).

Gemiddeld effect (4 maanden leerwinst), sterk bewijs, gemiddelde kosten.

Menukaart: Faciliteiten en randvoorwaarden

Digitale technologie is het gebruik van computers en technologie om de leerprestaties op school te bevorderen.

*Er zijn afgelopen schooljaar twee nieuwe touchscreens aangeschaft. Dit is in voorbereiding op de nieuwbouw, andere manier van onderwijs, helemaal voorbereid. Alle borden zijn nu verrijdbaar en voldoet maximaal aan ICT mogelijkheden.

*Bouw is aangeschaft, interventie leesonderwijs voor zwakke beginnende lezers.

Conclusie 4 Welbevinden/motivatie voor leren vergroten

Gemiddeld effect (5 maanden leerwinst), sterk bewijs, zeer lage kosten.

Samenwerkend leren houdt in dat leerlingen bij activiteiten of leertaken met elkaar samenwerken in groepjes die klein genoeg zijn om iedereen aan bod te laten komen in de uitvoering van een duidelijk omschreven collectieve taak.

*De ateliers zijn van start gegaan in april, mei 2022. Veruit alle ateliers zijn met minimale kosten neergezet. Aankomend schooljaar zetten we Mad Science in vanuit de NPO gelden voor het atelier techniek en werken we samen met cultuurklik.

*Het geld is nog niet gebruikt betreft de torens, meenemen naar 23/24. Ook de techniektorens zijn nog niet aangeschaft; ervaringen van scholen in onze omgeving zijn nog niet zo enthousiast. We besluiten hier meer tijd voor nemen om de goede materialen te vinden. Ook onderzoeken we een STEAM lokaal, er is een schoolbezoek geweest in Assen.

*Het traject met Tim Post is gestart afgelopen schooljaar met als doel verwondering/nieuwsgierigheid aan te grijpen bij de kinderen.

Sociale veiligheid

Onze standaardaanpak bestaat elk schooljaar uit de methodiek van de Kanjertraining en naleving hiervan. Middels Kanvas meten we de sociale veiligheid van de leerlingen.

Een veilige school begint bij een sfeer van vertrouwen en fatsoen. De school en ouders werken hieraan door:

Kinderen te leren zich bewust te worden van hun gedrag en de invloed hiervan op een ander. Ze leren hoe ze in een groep kunnen kiezen voor sociaal vaardig gedrag. Dit wordt gedaan door schoolbreed de Kanjerlessen wekelijks te geven. Tevens worden dagelijkse situaties, emoties en conflicten besproken en soms nagespeeld met de kinderen. We gebruiken hierbij vier petten. Deze staan voor kwaliteiten en valkuilen in gedrag.

Het team geeft het goede voorbeeld. Dat doen ze door Kanjertaal te spreken door de school heen. Hierbij worden bijvoorbeeld de smileyposter, afsprakenposter en petten gebruik. Het vergt tijd om gezamenlijk deze houding en taal eigen te maken. Hier besteden wij aandacht aan tijdens de startvergadering, de eerste drie kanjerweken (gouden weken) en tussendoor wordt het geagendeerd.

We investeren in de vertrouwensrelatie met elkaar, juist aan het begin van het schooljaar. De vuistregel hierbij is; investeer in de relatie met ouders nu deze goed is! Een houding van vertrouwen vormt de basis: we gaan ervan uit dat de ander goede bedoelingen heeft. Kanjertraining gaat uit van de keuze die de leerling heeft voor zijn of haar gedrag. De verantwoordelijkheid voor die gedragskeuze ligt bij de ouders. Wanneer ouders andere opvattingen hebben over gewenst gedrag dan de school, zal de school de ouders hierop aanspreken.

Met respect voor de regels van thuis, zal de ouder het kind moeten vertellen dat er op school een aantal andere regels gelden dan thuis.

School monitort twee keer per jaar of kinderen zich veilig voelen en hoe zij tegen zichzelf en de klas aankijken. Dit doen wij door het Kanjer Volg- en Adviesstelsel (KanVAS) in te (laten) vullen. Het KanVAS voldoet aan de eisen van de Inspectie van het Onderwijs. De resultaten worden gedeeld met

elkaar, geanalyseerd. Op basis van deze resultaten maken wij gezamenlijk verbeterplannen en gaan we hiermee aan de slag op individueel of groepsniveau.

Eens per twee schooljaren nodigen we de ouders uit voor een Kanjerles in de groep van hun kind. In 2022 stond dit niet in de jaarplanning, het opvolgend jaar is weer aan de beurt.

Evaluatie sociale veiligheid 2022

- In de jaarplanning (Parro) staat beschreven dat de ouders worden uitgenodigd voor een Kanjerles samen met hun kind, tweede deel van het schooljaar.
- Elke leerkracht die in de vaste formatie komt krijgt de basistraining, dit schooljaar L. Venema.
- In de nieuwsbrief is vaker aandacht besteed aan de Kanjertraining.
- Wij zijn in de meeste groepen tevreden met de resultaten op het gebied van welbevinden en sociale veiligheid, behalve in groep 4. Wij weten dat er zorgen zijn over het welbevinden van kinderen in groep 4. Deze zorgen komen naar voren uit de Kanvas scores van groep 3 uit het vorig schooljaar. Deze groep heeft grote verschillen in leren en in sociaal-emotionele ontwikkeling/werkhouding. Voor deze groep is een groepsplan gedrag gemaakt. Er zijn twee ouderavonden georganiseerd waarbij er in goede samenwerking met de ouders samen is nagedacht over de zorgen die er zijn. Het plan van aanpak is gedeeld en ook de groei. Ouders gaven ook terug dat de problemen vooral ontstaan in de vrije situaties. We hebben ook afgesproken zoveel mogelijk extra pauzedienst te draaien als groep 4 op het plein is om de veiligheid te vergroten. In die groep worden vaker Kanjerlessen geven.
Er zijn intensieve gesprekken gevoerd met 3 ouders, driehoek ouder-kind-school. Bij enkele leerlingen is de weg van psycho-diagnostisch onderzoek ingeslagen.
Er is veel meer rust in de groep d.m.v. het belonen en de aandacht voor het gewenste gedrag en duidelijke consequenties. Didactisch hebben we nog wel een uitdaging, met name m.b.t het leesniveau bij meerdere leerlingen. Het rekenniveau is bij een aantal ook zeer zwak. Ze kunnen niet mee in ons ondersteuningsaanbod (intensief).
Er is afstemming tussen opvang en onderwijs over bepaalde kinderen, gedrag bij de BSO, zodat we dezelfde aanpak hanteren.
- In alle andere groepen zijn de kinderen die opvielen besproken door de leerkracht. In alle gevallen bleek het verkeerd ingevuld te zijn of er al een interventie in gang gezet te zijn. Er is voor ons geen nieuwe data uitgekomen om mee aan de slag te gaan.

Toekomstige ontwikkelingen personeel:

- De rol van de interne begeleiding willen we anders invullen nu wij een kindcentrum zijn. Deze persoon zal zich tevens gaan richten op het jonge kind in het onderbouwdomein 0-7 jaar.
- Er wordt gewerkt aan een organisatiestructuur waarbij beide domeinen aangestuurd worden door een leerkracht met een coördinerende taak. Dit wordt voorbereid in het schooljaar 2022-2023.

4. Kwaliteitszorg

4a. Onderwijsexpertisecentrum 't Ravelijn

OEC t Ravelijn gebruikt verschillende instrumenten om de kwaliteit van het werk onder de loep te nemen en te beoordelen. Onder andere door regelmatig een audit af te nemen (opbrengsten 2020, PBS 2021), reguliere werkoverleggen, jaarlijkse functionerings- en beoordelingsgesprekken,

beeldcoaching, intervisie, leerrendement gesprekken, gesprekken met leerlingen, ouders, stakeholders, enquêtes en tevredenheidsonderzoeken onder ouders, leerlingen en teamleden.

Vanuit de uitgangspunten van de visie van OEC 't Ravelijn op leiderschap en professioneel handelen is iedere betrokkene bij de school op de hoogte van zijn of haar eigen resultaten en de kwaliteit daarvan en legt daarover verantwoording af. De te behalen resultaten zijn vastgelegd in het schoolplan en de persoonlijke ontwikkelplannen.

Gedurende het schooljaar worden de voortgang en resultaten van de strategische doelstellingen, de doelstellingen van het schoolplan en persoonlijke doelstellingen dan ook nauwkeurig gemonitord en in kaart gebracht. Deze worden jaarlijks besproken en geëvalueerd op alle niveaus van de organisatie.

Tijdens de vergaderingen van de Raad van Toezicht worden de resultaten op strategisch niveau besproken, toegelicht en kritisch bevraagd. Tijdens werkoverleggen tussen de bestuurder en de directeurs worden de resultaten besproken die behaald zijn op schoolplanniveau en de directeur en medewerkers bespreken met elkaar de voortgang op persoonlijke doelen. Daarbij staan steeds de volgende vragen centraal: doen we de juiste dingen? Draagt het bij aan de realisatie van onze missie/opdracht? Liggen we op koers? Wat gaan we volgend jaar anders doen?

In maart 2022 is onderzoek gedaan naar de leerling-, ouder- en medewerker tevredenheid en veiligheid via Vensters.

Uitgebreide cijfers zijn vindbaar op scholenopdekaart.nl. 94% van de leerlingen in groep 6, 7 en 8 heeft meegedaan aan het onderzoek:

- Algemene tevredenheid 7,6
- Welbevinden 6,7
- Ervaren veiligheid 7,4
- Aantasting veiligheid 8,4

Ouders geven het cijfer 7,9 qua algehele tevredenheid. De enquête is ingevuld door 47% van de ouders. Ook medewerkers gaven het cijfer 7,9 voor de algehele tevredenheid.

In maart 2023 staan er nieuwe tevredenheidsonderzoeken gepland.

Klachten

Er zijn het afgelopen jaar geen klachten ingediend.

4b. Samenlevingsschool De Lisdodde

De Lisdodde gebruikt verschillende instrumenten om de kwaliteit van het werk onder de loep te nemen en te beoordelen. Onder andere door regelmatig audits (Afgelopen jaar is er bij de opvang een interne audit afgenomen), reguliere werkoverleggen, jaarlijkse functionerings- en beoordelingsgesprekken, interne beeldcoaching, intervisie, interviews, gesprekken met leerlingen, ouders, stakeholders, enquêtes en tevredenheidsonderzoeken onder ouders en leerlingen.

Vanuit de uitgangspunten van Goed Onderwijsbestuur en de visie van stichting Samenlevingsscholen op leiderschap en professioneel handelen is iedere betrokkene op de hoogte van zijn of haar eigen resultaten en de kwaliteit daarvan en legt daarover verantwoording af. De te behalen resultaten zijn vastgelegd in het meerjarenplan en het schooljaarplan. De stichting heeft geen strategisch beleidsplan, gezien de diversiteit van de twee scholen.

Tijdens de vergaderingen van de Raad van Toezicht worden de resultaten op strategisch niveau besproken, toegelicht en kritisch bevraagd. Tijdens werkoverleggen tussen de bestuurder en de directeuren worden de resultaten besproken die behaald zijn op schoolplanniveau en de directeur en medewerkers bespreken met elkaar de voortgang op persoonlijke doelen. Daarbij staan steeds de volgende vragen centraal: doen we de juiste dingen? Draagt het bij aan de realisatie van onze missie/opdracht? Liggen we op koers? Wat gaan we volgend jaar anders doen?

Kwaliteit m.b.t. tevredenheid:

In maart 2022 is onderzoek gedaan naar de leerling-, ouder- en medewerker tevredenheid en veiligheid via Vensters.

- Algemene tevredenheid 8,2 score van de ouders (73% ingevuld). - Medewerkers geven een cijfer tevredenheid van een 8,0

In maart 2023 staan er nieuwe tevredenheidsonderzoeken gepland.

Klachten

Er zijn het afgelopen jaar geen klachten ingediend.

5. Onderzoek

5a. Onderwijsexpertisecentrum 't Ravelijn

Er vindt voortdurend onderzoek plaats naar behoeften vanuit de regio. Daarop stemmen wij ons aanbod af. We streven naar een volledig aanbod van geïntegreerd speciaal (basis) onderwijs. Daarop hebben we de afgelopen jaren doorontwikkeld op de ZML-leerlijn. We bieden inmiddels een vrijwel dekkend aanbod voor deze doelgroep. Momenteel oriënteren we ons op een passend aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen met uitdagende onderwijsbehoeften.

We zijn onderdeel van het SBO netwerk Noord-Nederland, waarin opbrengsten van diverse SBO scholen met elkaar vergeleken worden. Daarnaast is er nauw contact met vergelijkbare scholen in Meppel, Zwolle, Kampen en Apeldoorn.

5b. Samenlevingsschool De Lisdodde

Er vindt onderzoek plaats naar samenwerkingsscholen om vanuit hier kennis te vergroten en nieuwe inzichten te verkrijgen. Zo wordt er een bezoek gelegd aan collega-scholen, congressen bezocht en literatuuronderzoek.

6. Internationalisering

6a. Onderwijsexpertisecentrum 't Ravelijn

Op dit moment spelen er geen zaken met betrekking tot internationalisering.

6b. *Samenlevingsschool De Lisodde*

Op dit moment spelen er geen zaken met betrekking tot internationalisering.

7. Personeel

7a. *Onderwijsexpertisecentrum 't Ravelijn*

Personeelstekort en uitval door langdurige ziekte en afwezigheid i.v.m. Corona/quarantaine maakten dat het in 2022 opnieuw een dagelijkse uitdaging was om de bezetting rond te krijgen. Het vraagt heel veel flexibiliteit van het team.

Met regelmaat moesten we een groep een of meerdere dagen naar huis sturen omdat er geen passende vervanging beschikbaar was. We hebben in overleg met de MR een plan opgesteld, waardoor de uitval verdeeld wordt over de verschillende groepen. De tijdelijke vierdaagse schoolweek is vanaf februari 2022 gelukkig niet meer nodig geweest.

Instroom

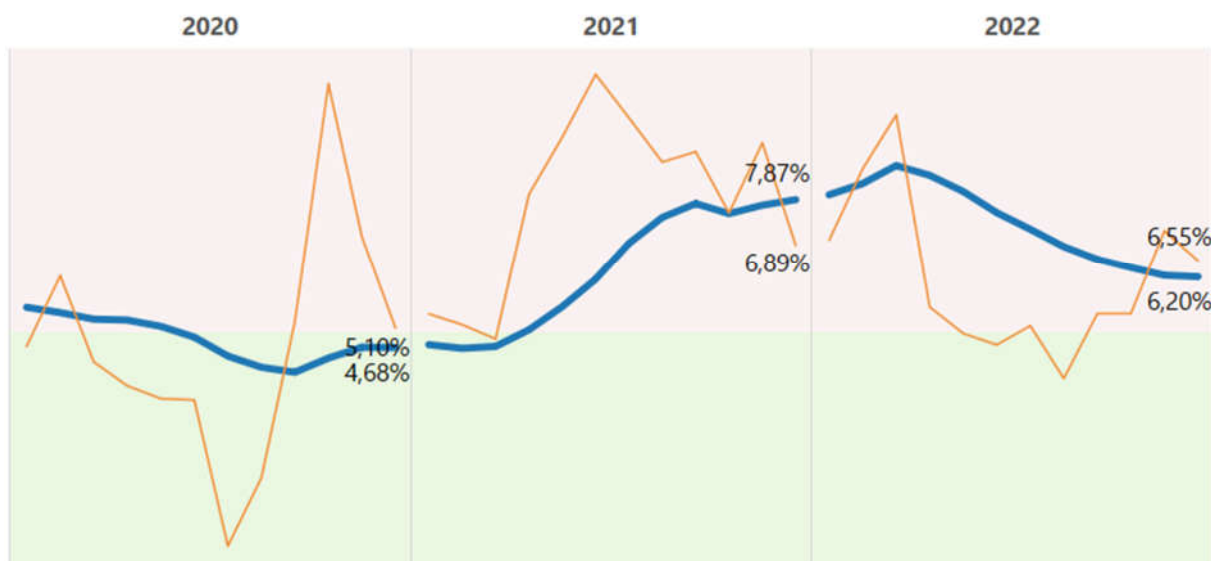
		2021	2022
Gemiddelde bezetting	19RN02 Expertisecentrum 't Ravelijn	39,7258	42,0049
Instroom gemiddelde bezetting	19RN02 Expertisecentrum 't Ravelijn	1,7981	1,0249
Instroom percentage	19RN02 Expertisecentrum 't Ravelijn	4,53	2,44
Instroom aantal medewerkers	19RN02 Expertisecentrum 't Ravelijn	18	11

Uitstroom

		2021	2022
Gemiddelde bezetting	19RN02 Expertisecentrum 't Ravelijn	39,7258	42,0049
Uitstroom gemiddelde bezetting	19RN02 Expertisecentrum 't Ravelijn	0,6510	1,0122
Uitstroom percentage	19RN02 Expertisecentrum 't Ravelijn	1,64	2,41
Uitstroom aantal medewerkers	19RN02 Expertisecentrum 't Ravelijn	9	12

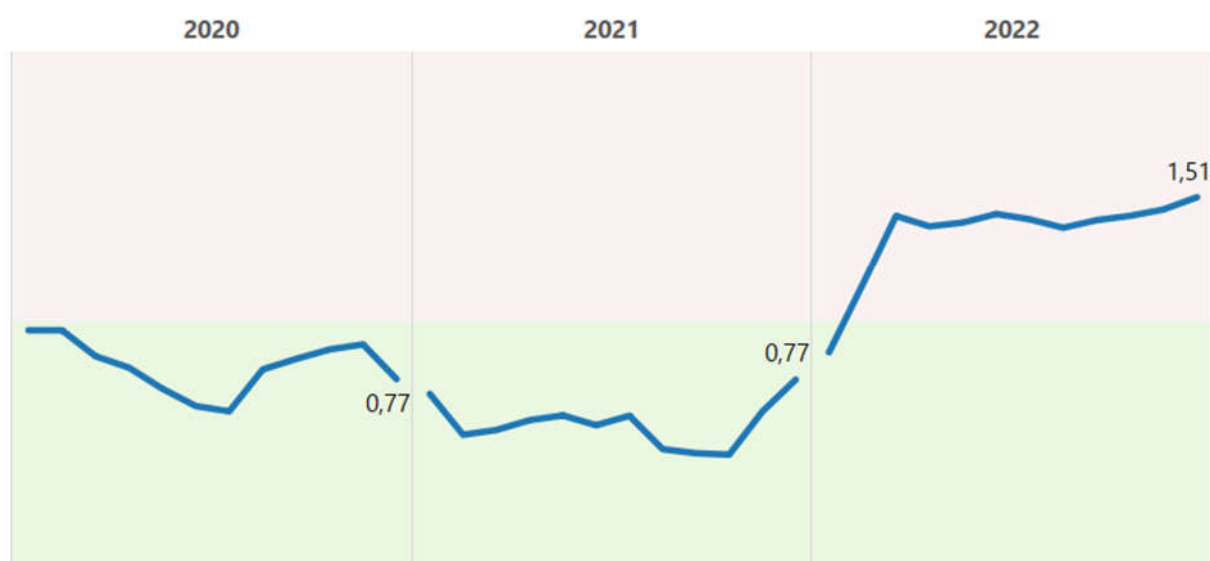
Verzuim

ZVP (ziekteverzuimpercentage)

Met 6,2% is het voortschrijdend gemiddeld verzuim lager ten opzichte van dat van 2021 (7,9%). Bovendien toont dit verzuim vanaf het tweede kwartaal een dalende trend. Het ligt nog wel boven de op bestuursniveau afgesproken norm (gemiddeld 5,0%).

ZMF (ziekmeldingsfrequentie) afgelopen 12 maanden

De gemiddelde ziekmeldingsfrequentie in 2022 is 1,51 en daarmee is deze meer dan verdubbeld ten opzichte van het cijfer van een jaar eerder. Het is daarmee ook boven de op bestuursniveau afgesproken norm gekomen (gemiddeld 1,00).

In 2022 meldden zich 53 van de in totaal 71 medewerkers ten minste één keer ziek. Ongeveer 15% van deze 71 medewerkers meldde zich ten minste drie keer ziek. Het percentage medewerkers dat zich in 2022 geen enkele keer ziek meldde (percentage nulverzuim) is 25%. In de periode 2019 t/m 2021 was dit percentage jaarlijks 52% of hoger.

Beheersing uitkering na ontslag

Het beleid is erop gericht uitkering na ontslag zoveel mogelijk te voorkomen.

Ontslag om formatieve redenen is beperkt doordat er enerzijds flexibele contracten zijn en ook personeel wordt ingehuurd voor een flexibele schil. Daarnaast zijn er geen grote schommelingen in de leerlingenaantallen waardoor de risico's ook beperkt zijn.

Ontslag na twee jaar ziekte wordt zoveel mogelijk voorkomen door een actief verzuimbeleid met bijbehorende protocollen waar re-integratie tweede spoor en een actief herplaatsingsbeleid deel van uitmaken.

Ontslag vanwege disfunctioneren wordt zoveel mogelijk voorkomen door veel te investeren in de professionalisering van de medewerkers.

Werkdrukmiddelen

De werkdrukmiddelen worden volledig ingezet op extra ondersteuning in de groepen.

Verantwoording prestatiebox

Inzet van de resterende prestatieboxgelden 2022 stond in het teken van bekwaamheid van teamleden vergroten met betrekking tot:

- Effectieve directe instructie
- PBS
- Fysieke en verbale agressie hantering

Strategisch personeelsbeleid

De kwaliteit van het personeel is cruciaal voor de kwaliteit van onderwijs. Zorgen rondom personeelstekort, ziekteverzuim, de ontwikkeling van medewerkers en teams staan ook bij de Samenlevingsscholen hoog op de agenda. De stichting Samenlevingsscholen heeft 2 zeer verschillende scholen onder haar bestuur die ook per school specifieke behoeften heeft als het gaat om personele invulling en ontwikkeling van medewerkers. Vandaar dat er op stichtingsniveau geen sprake is van een strategisch personeelsbeleid maar dat dit op schoolniveau wordt uitgewerkt als onderdeel van de schoolplannen vanzelfsprekend in samenspraak met het bestuur en rekening houdend met de onderwijskundige visie en beschikbare financiële middelen.

7b. Samenlevingsschool De Lisdodde

In 2022 zijn er geen collega's uit de vaste formatie die ontslag hebben genomen, wel tijdelijke medewerkers. De formatie is stabiel gebleven. Ondanks de maatschappelijke ontwikkelingen t.a.v grote personeelstekorten zijn er in 2022 geen groepen naar huis gestuurd. Dit betekent wel dat er intern veel geschoven wordt en het een enorme flexibiliteit vraagt van de medewerker. We kiezen dan ook voor de inzet van een leerkrachtondersteuner en/of intern begeleider. Dit kan werkdrukverhogend werken en van invloed zijn op verzuim.

Instroom

		2022
Gemiddelde bezetting	04LJ01 Samenlevingsschool De Lisdodde	10,3507
Instroom gemiddelde bezetting	04LJ01 Samenlevingsschool De Lisdodde	0,0989

Instroom percentage	04LJ01 Samenlevingschool De Lisdodde	0,96
Instroom aantal medewerkers	04LJ01 Samenlevingschool De Lisdodde	3

Uitstroom

		2022
Gemiddelde bezetting	04LJ01 Samenlevingschool De Lisdodde	10,3507
Uitstroom gemiddelde bezetting	04LJ01 Samenlevingschool De Lisdodde	0,2563
Uitstroom percentage	04LJ01 Samenlevingschool De Lisdodde	2,48
Uitstroom aantal medewerkers	04LJ01 Samenlevingschool De Lisdodde	2

Verzuim

Met 5,2% is het voortschrijdend gemiddeld verzuim in 2022 lager ten opzichte van dat van 2021 (9,1%). Bovendien toont dit verzuim een dalende trend.

Het ligt nog wel boven de op bestuursniveau afgesproken norm (gemiddeld 5,0%).

De gemiddelde ziekmeldingsfrequentie in 2022 is 1,07. Daarmee is de ziekmeldingsfrequentie iets lager dan die van een jaar eerder. Het cijfer van 2022 ligt nog iets boven de op bestuursniveau afgesproken streefwaarde (gemiddeld 1,00).

In 2022 meldden zich 10 van de in totaal 19 medewerkers ten minste één keer ziek. Ingeval van 2 medewerkers ging het om frequent verzuim (ten minste drie keer ziekmelding in een tijdvak van een jaar). Het percentage medewerkers dat zich in 2022 geen enkele keer ziek meldde (percentage nulverzuim) is 47%. In de periode 2019 t/m 2021 was dit percentage jaarlijks 56% of hoger.

8. Huisvesting

8a. Onderwijsexpertisecentrum 't Ravelijn

Hoewel het gebouw relatief nieuw is zijn er met regelmaat problemen met de technische installaties in gebouw. Met regelmaat zijn er contacten met de installateur om tot structurele verbeteringen te komen. Daarnaast is er helaas sprake van veel overlast buiten de openingsuren rondom het gebouw en op het plein. Sinds december 2022 zijn er in overleg met de gemeente camera's geplaatst op het open schoolplein met opvolging door een beveiligingsbedrijf. We hopen en verwachten dat de overlast hierdoor gaat afnemen. In 2022 is er een prachtig groen schoolplein gerealiseerd.

8b. Samenlevingschool De Lisdodde

Ondanks alle uitdagingen in de bouwwereld ligt de planning van de nieuwbouw van de Lisdodde nog steeds op schema. We willen de samenwerking aangaan met bouwbedrijf Van Wijnen en de gemeente is het traject gestart om het bestemmingsplan te wijzigen. Oplevering in 2024 lijkt nog steeds haalbaar.

9. Identiteit

De stichting heeft vanuit haar algemene toegankelijkheid nadrukkelijk aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden. Dit onderwijs wordt gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst en levensbeschouwing. De door de stichting in standgehouden scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst en levensovertuiging. Op de Lisdodde is na de fusie een speciale identiteitscommissie ingesteld.

10. Verbonden partijen

De onderstaande verbonden partijen worden onderkend:

- Samenwerkingsverband 2203 Meppel-Steenwijk-Hoogeveen
- Stichting PCO Accrete
- Stichting Openbaar primair onderwijs Op Kop
- Gemeente Steenwijkerland, Samen voor Ryan

In 2022 zijn hier verder geen ontwikkelingen in geweest.

11. Interne belanghebbenden

Onder interne belanghebbenden verstaan we de personen binnen onze organisatie, die beïnvloed worden door datgene wat we doen. Binnen de stichting onderscheiden we de volgende belanghebbenden:

- Leerlingen: interne horizontale verantwoording;
- Ouders: interne horizontale verantwoording;
- Personeel: interne horizontale verantwoording;
- Personeelsgeleding: MR interne horizontale verantwoording;
- Oudergeleding: MR interne horizontale verantwoording;
- Raad van Toezicht: interne verticale verantwoording.

Met de interne belanghebbenden communiceert Stichting Samenlevingsscholen hoofdzakelijk door middel van bijeenkomsten (o.a. werkoverleg, vergaderingen), memo's, weekmails, (school)jaarplannen, de schoolgids, nieuwsbrieven en de website.

De verantwoording tegenover instanties als de MR (medezeggenschapsraad) en de Raad van Toezicht vindt hoofdzakelijk plaats via vergaderingen en het toesturen van informatie en documenten. Daarnaast nodigen wij deze geledingen uit om gevraagd en ongevraagd advies te geven, zodat wij hen ook positioneren als waardevolle instanties die bijdragen aan een sterke positie van de stichting en haar scholen alsmede aan een kwalitatieve besluitvorming daarbinnen.

12. Externe belanghebbenden

Externe belanghebbenden zijn de personen en partijen buiten de organisatie, die direct of indirect worden beïnvloed door onze activiteiten of die belang hebben bij de prestaties die we leveren. De belangrijkste externe belanghebbenden zijn:

- Samenwerkings- en ketenpartners: externe horizontale verantwoording;
- Ministerie OCW, DUO, Onderwijsinspectie, gemeentes: externe verticale verantwoording.

Zowel op bestuurs- als schoolniveau wordt samengewerkt met veel externe partijen. Voorbeelden daarvan zijn samenwerkingsverbanden passend onderwijs, opleidingscholen zoals de Katholieke Pabo Zwolle, Windesheim en ROC's, bibliotheken, sport – en culturele instellingen, kinder- en peuteropvang en scholen voor voortgezet onderwijs.

13. (Politiek) Maatschappelijke Ontwikkelingen

Op een aantal terreinen spelen belangrijke zaken met een politiek maatschappelijke betekenis:

- Het met partners nader invullen van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid mede ter voorkoming van onderwijsachterstanden. Vroegsignalering van knelpunten vraagt daarbij permanente aandacht.
- Het versterken van de doorgaande lijn van 0 t/m 13 jaar en de samenwerking tussen opvang en onderwijs.
- Het lerarentekort.

Wij zijn ons bewust van de verantwoordelijkheden die wij hebben voor mens en maatschappij. In onze dagelijkse praktijk willen wij daar zo goed mogelijk rekening mee houden. Onderwerpen die rondom dit thema bij ons spelen zijn oa:

- Verduurzaming gebouwen en duurzame energieopwekking
- Bewustwording creëren bij kinderen rondom duurzaamheid
- Gezonde leefstijl
- Op verantwoorde wijze omgaan met het gebruik van middelen en met afvalstromen

Ook de komende jaren zal daar verder invulling aan worden gegeven. De nieuwbouw in Wanneperveen biedt veel mogelijkheden om daar nog nadrukkelijker invulling aan te geven en ook de kinderen en de omgeving te betrekken bij de invulling daarvan.

14. Risicoparagraaf

Risicomanagement is een belangrijk onderdeel in de beheersing en besturing van de stichting. Om dit op een adequate wijze te kunnen uitvoeren in periodieke inventarisatie van de risico's rondom diverse beleidsterreinen noodzakelijk. De stichting beschikt over een aantal beheersingssystemen zoals het managementinformatiesysteem (MIS) Tobias van het Onderwijsbureau Meppel. Daarmee beschikt de organisatie over een uitgebreid en veelzijdig systeem waarmee onder andere de financiële en personele ontwikkelingen op alle niveaus van de organisatie eenvoudig te volgen zijn. Hetzelfde geldt voor het personeelsinstrument Onderwijsbureau Self Service (OSS).

Er is een duidelijke functiescheiding aangebracht tussen bestuur en management, waarbij de controlerende functie verder is geformaliseerd.

Het bestuur draagt er zorg voor dat de vermogenspositie gezond is en gezond blijft. De stichting streeft naar een gezonde verhouding tussen de personeelskosten en de rijksbijdragen.

In 2020 heeft het bestuur een risicoanalyse opgesteld met een concrete doorvertaling naar noodzakelijk aan te houden weerstandsvermogen. In 2022 heeft er op hoofdlijnen een jaarlijkse update plaatsgevonden

De volgende (bijzondere) risico's zijn geïdentificeerd:

- De grote schommelingen in het leerlingenaantal (SBO/SO) van OEC 't Ravelijn leggen druk op de formatie en de bekostiging daarvan. 't Ravelijn beschikt over een flexibele personele schil om deze schommelingen te kunnen opvangen.
- Het vinden en behouden van gekwalificeerd personeel blijft een grote uitdaging, zeker voor meer specialistische rollen op het 't Ravelijn. Dit kan ook financiële consequenties hebben wanneer er meer betaald moet worden voor (inhuur van) specialisten dan in de bekostiging is voorzien.
- De onzekerheden in welk jaar de nieuwbouw in Wanneperveen kan worden opgeleverd brengt risico's met zich mee rondom de kosten van de instandhouding van de huidige locatie, maar ook imagoverlies.
- De complexe technische installaties van het gebouw 't Ravelijn vragen veel aandacht en mogelijk ook forse kosten om tot een structurele oplossing te komen.

15. Financiën

Financiële positie

Kengetallen die iets zeggen over de financiële positie van de Stichting zijn: liquiditeit, solvabiliteit, weerstandsvermogen en rentabiliteit.

Kengetallen

	signaleringswaarde	2022	2021
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	4,55	4,13
Solvabiliteit 2	< 30%	80,6%	79,3%
Weerstandsvermogen	< 5%	30,0%	26,3%
Rentabiliteit	< - 10%	6,20%	8,95%

Met een liquiditeitsratio van 4,55 is het totaal van de vorderingen en liquide middelen ruim voldoende om de kortlopende schulden te kunnen voldoen.

De solvabiliteit is ten opzichte van 2021 licht gestegen. Met een solvabiliteitsratio van 80,6% is het eigen vermogen plus voorzieningen ruim voldoende om de organisatie in geval van opheffing in staat te stellen aan haar verplichtingen te voldoen.

Wordt het eigen vermogen verminderd met het in de vaste activa vastgelegde vermogen en gedeeld door de totale baten van 2022, dan blijft voor tegenvallers een vrij beschikbaar weerstandsvermogen over van 30%.

De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van de organisatie met elkaar in evenwicht zijn. Bij een positieve waarde is er sprake van een positief exploitatieresultaat, bij een negatieve waarde is er dus sprake van een negatief exploitatieresultaat. Bij de Samenlevingsscholen is er sprake van een positief exploitatieresultaat.

Gelet op bovenstaande kan gesteld worden dat de Stichting er financieel gezien er goed voor staat en in voldoende mate in staat is om in de toekomst financiële tegenvallers op te vangen.

Ontwikkeling leerlingaantallen

Bij de bekostiging van de scholen speelt het aantal leerlingen een belangrijke rol. Het aantal leerlingen van Stichting Samenlevingsscholen heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

Aantal leerlingen

Teldatum	De Lisdodde	't Ravelijn	Totaal	Personele Bekostiging
01-10-2018	118	189	307	Schooljaar 2019-2020
01-10-2019	124	178	302	Schooljaar 2020-2021
01-10-2020	119	178	297	Schooljaar 2021-2022
01-10-2021	129	177	308	Augustus-december 2022
01-02-2022	134	193	327	Kalenderjaar 2023

Met ingang van 2023 worden de scholen per kalenderjaar bekostigd in plaats van per schooljaar. De teldatum van de leerlingen ten behoeve van de bekostiging is in verband hiermee verschoven van 1 oktober naar 1 februari. De leerlingaantallen op 1 februari 2022 zijn hoger dan die op 1 oktober in voorgaande jaren. Dit wordt veroorzaakt door de instroom van leerlingen in de loop van het schooljaar.

Allocatie financiële middelen

De bekostiging die door OCW wordt toegekend komt bijna geheel ten goede aan de scholen. Ter dekking van de algemene kosten wordt een bedrag per school afgeroomd. Hiermee worden algemene kosten zoals de bestuurskosten gedekt. Deze bovenschoolse kosten bedroegen in 2022 ruim € 180.000.

Toelichting op het financiële resultaat 2022

	<u>Realisatie 2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>Verschil</u>	<u>Realisatie 2021</u>
Baten				
Rijksbijdragen OCW	€ 4.760.947	€ 4.372.797	€ 388.150	€ 4.253.270
Overige overheidsbijdragen	€ 234.478	€ 238.200	€ -3.722	€ 270.211
Overige baten	€ 75.995	€ 50.943	€ 25.052	€ 48.254
Totaal Baten	€ 5.071.420	€ 4.661.940	€ 409.480	€ 4.571.735
Lasten				
Personeelslasten	€ 4.157.474	€ 3.806.124	€ 351.350	€ 3.588.395
Afschrijvingen	€ 103.626	€ 116.110	€ -12.484	€ 100.270
Huisvestingslasten	€ 207.514	€ 208.250	€ -736	€ 202.851
Overige lasten	€ 283.492	€ 336.423	€ -52.931	€ 264.157
Totaal Lasten	€ 4.752.106	€ 4.466.907	€ 285.199	€ 4.155.673
Saldo baten en lasten	€ 319.315	€ 195.032	€ 124.283	€ 416.062
Financiële baten en lasten	€ -5.055	€ -	€ -5.055	€ -6.767
Netto resultaat	€ 314.260	€ 195.032	€ 119.228	€ 409.295

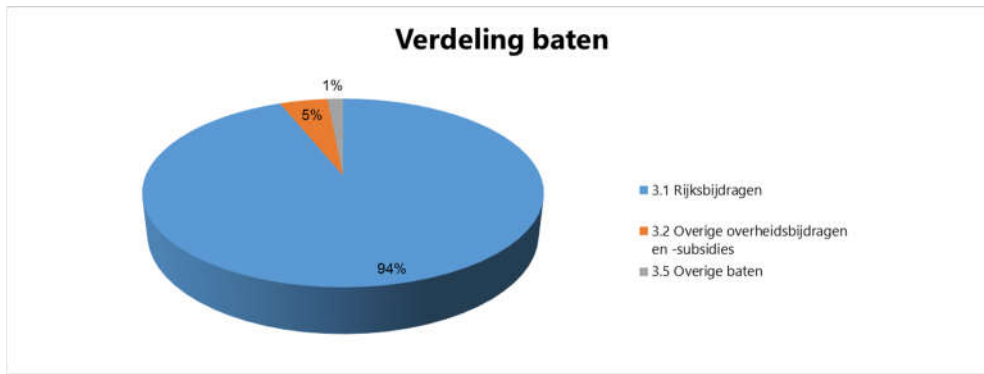
De Stichting heeft het kalenderjaar 2022 afgesloten met een positief exploitatieresultaat van € 314.260. Dit resultaat is hoger dan begroot door extra uitbetalingen van het ministerie als gevolg van indexeringen. Ook zijn de uitgaven voor het Nationaal Programma Onderwijs in 2022 lager dan begroot; dit traject is daarom met een jaar verlengd.

Een deel van het resultaat 2022 zal worden toegevoegd aan bestemmingsreserves, te weten:

- Bestemmingsreserve nieuwbouw Wanneperveen € 154.133
- Bestemmingsreserve Nationaal Programma Onderwijs € 124.295

Het resterende resultaat is toegevoegd aan de algemene reserves.

Baten

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de stichting in grote mate afhankelijk is van de overheid (ministerie, samenwerkingsverband en gemeente).

De rijksbijdragen OCW zijn fors hoger dan begroot en ook hoger dan in vorig jaar. Dit komt vooral door de indexering van de personele bekostiging vanuit het ministerie. Deze forse indexering is ter dekking van de loonstijging als gevolg van de in 2022 afgesloten cao waarmee de loonkloof tussen PO en VO per 1 januari 2022 is gedicht, en ook de loonstijging per 1 juli 2022.

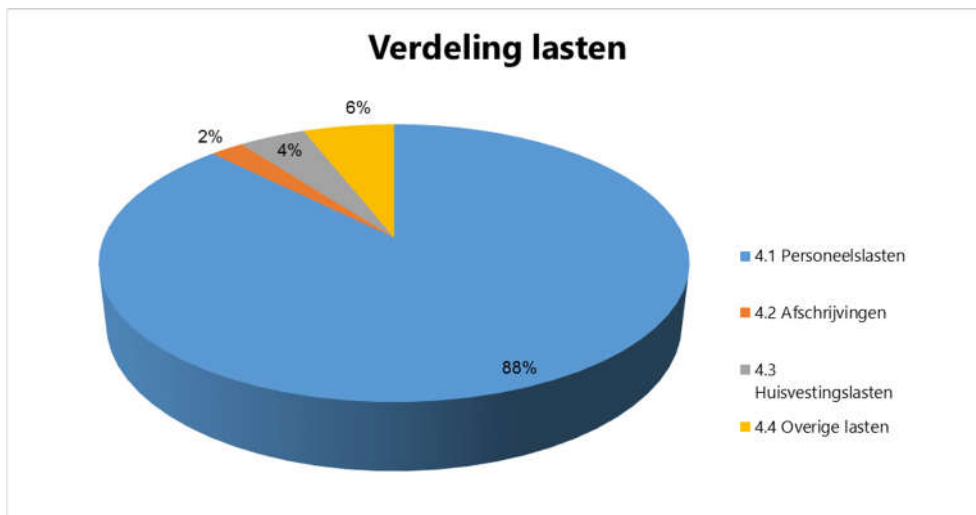
Verder zijn de ontvangsten vanuit het samenwerkingsverband hoger dan begroot en ook hoger dan in 2021; dit betreft extra baten ten behoeve van 't Ravelijn.

Evenals in 2021 is er een aanvullende subsidie vanuit het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen (€ 251K). Deze subsidie is hoofdzakelijk besteed aan extra personeelsinzet ter bestrijding van de ontstane leerachterstanden als gevolg van de covid-pandemie. De niet-bestede middelen worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve NPO om extra inzet tot en met schooljaar 2023-2024 te kunnen bekostigen.

De overige overheidsbijdragen en -subsidies bestaan grotendeels uit de bijdragen van gemeenten voor de leerlingen in de SO-plusklassen van 't Ravelijn. Deze baten zijn iets lager dan begroot maar hoger dan in 2021 door een hogere bezetting van de SO-plusplekken.

De overige baten betreffen hoofdzakelijk opbrengsten uit detachering van personeelsleden bij andere organisaties. Deze baten zijn hoger dan begroot en ook hoger dan vorig jaar.

Lasten

Uit de grafiek blijkt dat de lasten voor het grootste deel bestaan uit personele lasten.

De personele lasten bedragen in 2022 circa € 4,2 miljoen; dit is hoger dan in 2021 en hoger dan begroot. Het verschil wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een hogere inzet van personeel en door de CAO-stijging per 1 januari 2022 als gevolg van het dichten van de loonkloof tussen PO en VO. Daarnaast zijn de cao-lonen per 1 juli 2022 met 4,75% gestegen. De kosten van ingehuurd personeel zijn eveneens gestegen.

De afschrijvingslasten bestaan uit afschrijvingen op inventaris, ICT en onderwijsleermiddelen. De investeringen liggen in lijn met de begroting. Doordat de investeringen later in het jaar zijn gedaan dan gepland, zijn de afschrijvingskosten lager dan begroot.

De huisvestingslasten bestaan uit kosten voor onderhoud, energie, schoonmaak, heffingen en tuinonderhoud. De onderhoudslasten zijn lager dan begroot. Bij de Lisdodde wordt alleen het noodzakelijk onderhoud uitgevoerd in verband met de aanstaande nieuwbouw. De energielasten zijn hoger dan begroot. In totaal liggen de huisvestingslasten in lijn met de begroting. Ten opzichte van 2021 zijn de huisvestingslasten licht gestegen, hoofdzakelijk door de hogere energiekosten.

De overige lasten bestaan uit administratie- en beheerslasten, kleine aanschaffingen inventaris en apparatuur, leermiddelen en overige lasten. In totaal is er minder uitgegeven dan was begroot. Dit komt voornamelijk doordat er minder uitgaven zijn gedaan in het kader van de NPO-subsidie. Het niet-bestede deel van deze subsidie zal worden gereserveerd en in de komende jaren worden besteed.

Toelichting op de balans

	2022	2021
<u>Activa</u>		
Materiële vaste activa	€ 316.075	€ 321.079
Vorderingen	€ 103.852	€ 219.521
Liquide middelen	€ 2.226.211	€ 1.697.285
Totaal Activa	€ 2.646.138	€ 2.237.885
<u>Passiva</u>		
Eigen vermogen	€ 1.837.757	€ 1.523.497
Voorzieningen	€ 296.041	€ 250.045
Kortlopende schulden	€ 512.340	€ 464.344
Totaal Passiva	€ 2.646.138	€ 2.237.885

De boekwaarde van de materiele vaste activa is licht gedaald ten opzichte van 2021. Door het positieve resultaat zijn ook zowel de liquide middelen als het eigen vermogen gestegen. Ook de vorderingen zijn afgenomen. De voorzieningen zijn toegenomen door dotaties aan de onderhoudsvoorziening en de voorziening jubilea.

16. Treasury

Treasurybeleid en doelstelling

Het primaire doel van Stichting Samenlevingsscholen is het verzorgen van onderwijs, een en ander vastgelegd in de statuten van de stichting. Als gevolg hiervan is het financieren en beleggen ondergeschikt en dienend aan het primaire doel. Het algehele doel van de treasuryfunctie bij de Stichting is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt. Dit wordt in de volgende doelen en voorwaarden gesplitst:

- liquiditeit op korte en lange termijn;
- liquideerbare en risicomijdende beleggingen;
- kosteneffectief betalingsverkeer;
- beheersing van renterisico's;
- het waar nodig op verantwoorde wijze aantrekken van aanvullende financiële middelen .

De gelden staan op reguliere betaalrekeningen en zijn direct opeisbaar. Er zijn geen leningen of beleggingen aangegaan.

Plaats binnen de organisatie

Het treasurystatuut wordt vastgesteld door het College van Bestuur en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Het college van bestuur is verantwoordelijk voor de totale uitvoering van het treasurybeleid.

Het treasurybeleid is conform het financieel beleidsplan van de Stichting uitgevoerd. Het beleid is conform het voorschrift beleggen en belenen van het ministerie.

17. Toekomstige ontwikkelingen

Vereenvoudiging van de bekostiging

Met ingang van 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs vereenvoudigd. De belangrijkste veranderingen zijn:

- de personele bekostiging gaat over van schooljaar naar kalenderjaar. Hierdoor verschuift de teldatum van de leerlingen van 1 oktober naar 1 februari van het voorgaande jaar;
- de bekostiging is niet meer afhankelijk van de gemiddelde leeftijd van de leraren op de scholen;
- de bedragen voor leerlingen in de onderbouw en de bovenbouw zijn gelijkgetrokken;
- de bekostiging voor personele en materiële kosten wordt samengevoegd tot één bedrag;
- voor het SBO wordt de ondersteuningsbekostiging rechtstreeks vanuit het Rijk bekostigd. De zogeheten 2%-regeling houdt op te bestaan waardoor dit deel van de bekostiging niet meer via het samenwerkingsverband wordt ontvangen, maar rechtstreeks vanuit DUO.

Deze vereenvoudiging van de bekostiging is macro gezien budgetneutraal, maar kan per school verschillend uitpakken. Er is sprake van herverdeeffecten waardoor een school iets meer of minder geld krijgt in vergelijking met de oude berekeningssystematiek. Voor de eerste drie jaar (2023 t/m 2025) is er daarom een overgangsregeling van kracht zodat schoolbesturen de tijd hebben om hun uitgaven aan de nieuwe situatie aan te passen.

Aantal leerlingen en personele bezetting

Onderstaande tabel geeft de verwachting voor de ontwikkeling van het leerlingaantal en de verwachte personele bezetting voor de komende jaren weer.

Kengetal	2022	2023	2024	2025
Personele bezetting (excl. inleen):				
- Bestuur/management	1,7	1,7	1,7	1,7
- Personeel primair proces	32,2	31,7	30,7	30,2
- Ondersteunend personeel	17,2	17,9	15,3	14,9
Leerlingaantallen (t-1)	308	327	310	313

Het leerlingaantal daalt naar verwachting na 2023 bij beide scholen. Bij de Lisdodde wordt een daling naar zo'n 128 leerlingen verwacht. Bij 't Ravelijn is uitgegaan van een daling in het leerlingaantal de komende jaren naar 185 leerlingen. De personele bezetting beweegt mee met deze ontwikkeling in het leerlingaantal. Tot en met juli 2024 zal er extra personeel worden ingezet in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs.

Toelichting op de meerjarenstaat van baten en lasten

In onderstaand overzicht is de meerjarenstaat van baten en lasten weergegeven.

Staat van Baten en Lasten	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Rijksbijdrage	€ 4.760.947	€ 5.099.350	€ 4.738.587	€ 4.769.930	€ 4.808.522	€ 4.742.118
Overige overheidsbijdragen en subsidies	€ 234.478	€ 238.200	€ 238.200	€ 238.200	€ 238.200	€ 238.200
Overige baten	€ 75.995	€ 44.513	€ 45.038	€ 45.825	€ 46.267	€ 46.267
Totaal Baten	€ 5.071.420	€ 5.382.063	€ 5.021.825	€ 5.053.955	€ 5.092.989	€ 5.026.585
Lasten						
Personeelslasten	€ 4.157.474	€ 4.330.586	€ 4.362.324	€ 4.460.464	€ 4.532.421	€ 4.609.625
Afschrijvingen	€ 103.626	€ 89.983	€ 88.211	€ 83.708	€ 80.448	€ 83.075
Huisvestingslasten	€ 207.514	€ 243.250	€ 243.250	€ 243.250	€ 243.250	€ 243.250
Overige lasten	€ 283.492	€ 286.855	€ 215.900	€ 215.900	€ 215.900	€ 215.900
Totaal Lasten	€ 4.752.106	€ 4.950.674	€ 4.909.685	€ 5.003.322	€ 5.072.019	€ 5.151.850
Saldo Baten en lasten gewone bedrijfsvoering	€ 319.314	€ 431.389	€ 112.140	€ 50.633	€ 20.970	-€ 125.265
Saldo Financiële bedrijfsvoering	-€ 5.055	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal resultaat	€ 314.259	€ 431.389	€ 112.140	€ 50.633	€ 20.970	-€ 125.265

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de vereenvoudiging van de bekostiging. De bekostiging van De Lisdodde daalt als gevolg hiervan de komende jaren licht en de bekostiging van 't Ravelijn neemt iets toe. De Lisdodde ontvangt de fusiegelden nog tot augustus 2023. Ook de NPO-gelden zullen tot augustus 2023 door beide scholen worden ontvangen. Omdat deze subsidie in de afgelopen jaren niet volledig is besteed, zullen de uitgaven van de NPO-gelden doorlopen t/m schooljaar 2023-2024. Door deze ontwikkelingen en door de verwachte mutatie in het aantal leerlingen daalt het resultaat in de komende jaren. In 2027 is het begrote resultaat bij ongewijzigd beleid negatief. Te zijner tijd zullen passende maatregelen genomen worden om de kosten en opbrengsten met elkaar in balans te brengen.

Toelichting op de meerjarenbalans

In onderstaand overzicht is de geprognoteerde meerjarenbalans voor de komende 5 jaar weergegeven.

Balansprognose	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Activa						
materiele vaste activa	€ 316.075	€ 338.092	€ 301.381	€ 318.673	€ 320.725	€ 271.900
financiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vaste activa	€ 316.075	€ 338.092	€ 301.381	€ 318.673	€ 320.725	€ 271.900
vorderingen	€ 103.852	€ 61.844	€ 53.885	€ 53.922	€ 53.936	€ 53.920
liquide middelen	€ 2.226.212	€ 2.729.046	€ 2.917.715	€ 3.003.051	€ 3.070.833	€ 3.045.994
Totaal vlottende activa	€ 2.330.064	€ 2.790.890	€ 2.971.600	€ 3.056.973	€ 3.124.769	€ 3.099.914
Totaal Activa	€ 2.646.139	€ 3.128.982	€ 3.272.981	€ 3.375.646	€ 3.445.494	€ 3.371.814
Passiva						
algemene reserve	€ 1.184.713	€ 1.616.102	€ 1.728.242	€ 1.778.875	€ 1.799.846	€ 1.674.581
bestemmingsreserve publiek	€ 653.044	€ 653.044	€ 653.044	€ 653.044	€ 653.044	€ 653.044
Totaal eigen vermogen	€ 1.837.757	€ 2.269.146	€ 2.381.286	€ 2.431.919	€ 2.452.890	€ 2.327.625
voorzieningen	€ 296.041	€ 339.791	€ 383.541	€ 427.291	€ 471.041	€ 514.791
kortlopende schulden	€ 512.341	€ 520.045	€ 508.154	€ 516.436	€ 521.563	€ 529.398
Totaal overige passiva	€ 808.382	€ 859.836	€ 891.695	€ 943.727	€ 992.604	€ 1.044.189
Totaal Passiva	€ 2.646.139	€ 3.128.982	€ 3.272.981	€ 3.375.646	€ 3.445.494	€ 3.371.814

De ontwikkeling van de materiële vaste activa (lesmethoden, computers, meubilair etc.) is afhankelijk van de investeringen en de afschrijvingen. Er is een investeringsbegroting gemaakt voor de komende 5 jaar waarbij er rekening is gehouden met noodzakelijke vervangingen van bestaande activa. Op dit moment is nog niet bekend wanneer de nieuwbouw van De Lisdodde zal plaatsvinden. Op het moment dat die duidelijkheid er wel is zal de investeringsbegroting daarop worden aangepast.

De vorderingen worden verondersteld te variëren met de baten. Doordat de rijksbekostiging voortaan per kalenderjaar plaats vindt en niet meer per schooljaar, zijn de vorderingen per 31-12 gedaald.

Het eigen vermogen fluctueert als gevolg van de begrote exploitatieresultaten. Zichtbaar is dat het eigen vermogen de komende jaren toeneemt door begrote positieve resultaten.

De voorzieningen betreffen de onderhoudsvoorziening en de jubileumvoorziening. De hoogte van de onderhoudsvoorziening wordt bepaald op basis van de geschatte kosten van het groot onderhoud (zowel binnen als buiten) zoals dat blijkt uit het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening onderhoud is alleen gevormd voor 't Ravelijn. Voor De Lisdodde zal de komende jaren geen groot onderhoud worden uitgevoerd in verband met de ophanden zijnde nieuwbouw. Te zijner tijd zal een meerjarenonderhoudsplan worden opgesteld voor het nieuwe gebouw. De jubileumvoorziening wordt bepaald op basis van een inschatting van de gratificaties die de komende jaren zullen worden uitbetaald. De werkelijke jubileumuitkeringen komen ten laste van deze voorziening.

De kortlopende schulden zijn afhankelijk verondersteld van de ontwikkeling van de lasten. Een belangrijke post hierin is de schuld per 31-12 aan de belastingdienst, de pensioenmaatschappij en de rechten van de medewerkers op vakantiegeld.

Toelichting op de liquiditeitsprognose

Op basis van de meerjarenbegroting en de meerjarenbalans is onderstaande liquiditeitsprognose voor de komende jaren opgesteld:

Kasstroom	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Kasstroom uit bedrijfsoperaties					
- Resultaat voor financiële baten en lasten	€ 431.389	€ 112.140	€ 50.633	€ 20.971	-€ 125.265
- Aanpassingen voor					
- - afschrijvingen	€ 89.983	€ 88.211	€ 83.708	€ 80.448	€ 83.075
- - mutaties voorzieningen	€ 43.750	€ 43.750	€ 43.750	€ 43.750	€ 43.750
- - overige mutaties EV	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- Veranderingen in vlottende middelen					
- - vorderingen	€ 42.008	€ 7.959	-€ 37	-€ 14	€ 16
- - kortlopende schulden	€ 7.704	-€ 11.891	€ 8.282	€ 5.127	€ 7.835
Ontvangen interest	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Betaalde interest	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Buitengewoon resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten	€ 614.834	€ 240.169	€ 186.336	€ 150.282	€ 9.411
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
(Des)investerings immateriële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
(Des)investerings materiële vaste activa	-€ 112.000	-€ 51.500	-€ 101.000	-€ 82.500	-€ 34.250
(Des)investerings financiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-€ 112.000	-€ 51.500	-€ 101.000	-€ 82.500	-€ 34.250
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Mutatie langlopende schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit financieringsactiviteiten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Mutatie liquide middelen					
Beginstand liquide middelen	€ 2.226.211	€ 2.729.045	€ 2.917.714	€ 3.003.050	€ 3.070.832
Mutaties liquide middelen	€ 502.834	€ 188.669	€ 85.336	€ 67.782	-€ 24.839
Eindstand liquide middelen	€ 2.729.045	€ 2.917.714	€ 3.003.050	€ 3.070.832	€ 3.045.993

Er worden geen wijzigingen in de financieringsstructuur verwacht in de toekomst. De grootste bron van inkomsten zullen de rijksbijdragen zijn. De kasstroom zal daardoor de komende jaren niet veel afwijken. Een deel van deze liquide middelen zal worden aangewend wanneer de nieuwbouw van de Lisdodde klaar is.

Toelichting op het eigen vermogen

De Inspectie van het Onderwijs hanteert sinds 2020 een signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen. Hiervoor wordt op basis van de meerjarenbalans een normatief eigen vermogen berekend: eigen vermogen dat een onderwijsinstelling in theorie redelijkerwijs nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te vangen. Door dit berekende normatief eigen vermogen te vergelijken met het eigen vermogen dat feitelijk aanwezig is, wordt een indicatie verkregen of er volgens de Inspectie sprake is van mogelijk bovenmatig eigen vermogen. In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling van het eigen vermogen van de Samenlevingsscholen in de komende jaren weergegeven.

Publiek eigen vermogen	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Normatief Vermogen						
Aanschafwaarde gebouwen (na factor)	€ 89.691	€ 89.691	€ 89.691	€ 121.441	€ 121.441	€ 121.441
Overige activa	€ 238.610	€ 286.659	€ 275.980	€ 262.669	€ 275.794	€ 237.704
Totale baten (na factor)	€ 410.884	€ 424.753	€ 408.871	€ 410.324	€ 412.080	€ 409.087
Totaal Normatief Vermogen	€ 739.185	€ 801.103	€ 774.542	€ 794.434	€ 809.315	€ 768.232
Feitelijk Publiek Vermogen						
Totaal eigen vermogen	€ 1.837.757	€ 2.269.146	€ 2.381.286	€ 2.431.919	€ 2.452.890	€ 2.327.625
Privaat eigen vermogen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Feitelijk Publiek Vermogen	€ 1.837.757	€ 2.269.146	€ 2.381.286	€ 2.431.919	€ 2.452.890	€ 2.327.625
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 1.098.572	€ 1.468.043	€ 1.606.744	€ 1.637.485	€ 1.643.575	€ 1.559.393

Uit het overzicht blijkt dat het eigen vermogen momenteel boven het normatief eigen vermogen ligt. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat de ontvangen samenvoegingsgelden van De Lisdodde zijn gereserveerd in een bestemmingsreserve voor de nieuwbouw. Deze gelden zullen worden aangewend voor de geplande nieuwbouw van de Lisdodde. Daarnaast is er een bestemmingsreserve gevormd voor het nog niet-bestede deel van de subsidie Nationaal Programma Onderwijs. Dit bedrag zal in de komende jaren alsnog worden besteed.

18. Verslag Raad van Toezicht

Stichting Samenlevingsscholen is opgericht op 10 juli 2017. Deze Stichting is sinds 1 augustus 2017 het bevoegd gezag van Samenlevingsschool De Lisdodde in Wanneperveen. Per 1 augustus 2018 is daar onderwijsexpertisecentrum 't Ravelijn in Steenwijk aan toegevoegd. In dit jaarverslag verantwoordt de Raad van Toezicht zich over de uitvoering van het toezicht in 2022. De Raad van Toezicht ziet erop toe dat de bestuurders onze Stichting Samenlevingsscholen op adequate wijze besturen en vertegenwoordigen in alle samenwerkingsverbanden. De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn expliciet beschreven in de statuten van de Stichting. De wijze waarop de Raad van Toezicht zijn taak uitvoert is beschreven in de 'Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs'. Met dit verslag legt de Raad van Toezicht verantwoording af over haar inzet en uitvoering van taken in het jaar 2022.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Stichting Op Kop bestaat uit vier leden. Elk lid heeft zitting in één of meerdere commissies. De leden over het jaar 2022:

- dhr. A. Dul (voorzitter, lid remuneratiecommissie, lid auditcommissie en afgevaardigde vanuit Stichting Op Kop);
- mevr. W. Queens (lid identiteitscommissie en afgevaardigde vanuit Stichting Op Kop);
- dhr. M.B. Tol (vicevoorzitter, voorzitter remuneratiecommissie, lid identiteitscommissie en afgevaardigde vanuit Stichting PCO Accrete);
- mevr. V. Weemstra – Van Dorsten (voorzitter auditcommissie, en afgevaardigde vanuit Stichting PCO Accrete).

Naast de wettelijke taken houdt de Raad van Toezicht ook specifiek toezicht op het karakter van de Stichting Samenlevingsscholen en de eerbiediging van ieders godsdienst of levensbeschouwing. Tenslotte ondersteunt en/of adviseert de Raad van Toezicht gevraagd en ongevraagd het college van bestuur over beleidsvraagstukken en financiële aangelegenheden vanuit haar eigen expertise.

De Raad van Toezicht heeft een algemene profielschets voor de leden. Voor de voorzitter gelden aanvullende eisen. Bij de samenstelling van de Raad van Toezicht wordt gestreefd naar een mix van competenties, man-vrouw verhouding en betrokkenheid bij het werkgebied van de stichting. De leden hebben een zittingstermijn, aansluitend bij de afgevaardigde stichting. De Raad van Toezicht is zodanig samengesteld, dat de leden ten opzichte van elkaar, de bestuurder en andere mogelijke belanghebbenden en deelbelangen, onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Werkzaamheden Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht werkt met een jaarschema van vaste agendapunten met ruimte voor aandachtspunten vanuit het beleid of de actualiteit. Jaarlijkse vaste onderwerpen zijn:

- jaarverslag;
- begroting en jaarplannen;
- kwartaalrapportages;
- schoolopbrengsten / kwaliteit van het onderwijs;
- huisvesting;
- werkgeverschap.

In dit boekjaar keurde de Raad de begroting, het bestuursverslag en de jaarrekening goed. De jaarplannen werden bekrachtigd. De Raad van Toezicht heeft vanuit de schriftelijke en de, tijdens Raad van Toezicht-vergaderingen, mondeling ontvangen informatie van de bestuurder geconstateerd dat binnen de Stichting de middelen doelmatig en rechtmatig werden ingezet in het jaar 2022 en ook rechtmatig werden verworven.

Daarnaast werden de wettelijke, onderwijs en andere voorschriften nageleefd. De Raad van Toezicht wees in het jaar 2020 Van Ree accountants aan als accountant. Deze aanwijzing is voor het jaar 2022 voortgezet.

De Raad van Toezicht is in het jaar 2022 vier keer bijeengekomen voor een vergadering. De verschillende commissies hebben ook hun vergaderingen belegd en verslag van de resultaten uitgebracht aan de voltallige raad.

Werkgeverschap

De remuneratiecommissie van de Raad van Toezicht heeft in het jaar 2022 informele gesprekken gevoerd met de individuele bestuurders. Hierin worden zowel de ontwikkelingen binnen en buiten de Stichting besproken als ook aandacht gegeven aan het welzijn en ontwikkeling van de bestuurders.

Good Governance

De Raad van Toezicht werkt volgens de 'Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs'. In de huidige werkwijzen zijn er geen afwijkingen ten opzichte van de Code. De jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren van de Raad van Toezicht vond informeel plaats. In het jaar 2022 is de intentie uitgesproken om een zelfevaluatie te laten plaatsvinden onder leiding van een externe voorzitter.

Vergoedingsregeling

De Raad heeft in 2022 een bescheiden bezoldigingsregeling vastgesteld die, naar het oordeel van de Raad, passend is bij de omvang en complexiteit van de stichting en de daarbij behorende taken en verantwoordelijkheden. In het financieel jaarverslag staan de vergoedingsbedragen van de leden van de Raad van Toezicht genoemd. In 2022 hebben zich geen situaties voorgedaan waar in sprake zou kunnen zijn/ontstaan van tegenstrijdige belangen.

Tenslotte

Het coronavirus heeft ook in het jaar 2022 voor de stichting nog grote gevolgen gehad. Door een grote groep betrokkenen is veel inspanning verricht om in deze moeilijke periode goed onderwijs te blijven geven en de kinderen te ondersteunen.

Onze dank gaat uit naar allen, die zich met hart en ziel hebben ingezet ten behoeve van de kinderen, die onderwijs genieten bij de Stichting Samenlevingsscholen.

Namens de Raad van Toezicht,
Alex Dul (voorzitter)

Nevenfuncties Raad van Toezicht Stichting Samenlevingsscholen in 2022

Alex Dul

Functie: directeur/eigenaar METTalex

Nevenfuncties:

- ondernemerscoach/bedrijfsadviseur bij Athenos Adviesgroep
- voorzitter RvT Stichting Op Kop
- districtsbestuurder Veilig Verkeer Nederland
- lid Raad van Bestuur – De Laatste Eer in Steenwijk e.o. (tot en met februari 2022);
- docent Nederlands Compliance Instituut

Vrouwk Weemstra

Functie: gepensioneerd beleidsadviseur gemeente

Nevenfuncties:

- lid RvT Stichting PCO Accrete
- bestuurslid Molenstichting voormalig IJsselham

Bert Tol

Functie: arbeidsrechtjurist en eigenaar Bert Tol Bureau Arbeidsrecht

Nevenfuncties:

- Voorzitter RvT Stichting PCO Accrete
- Voorzitter Geschillenadviescommissie Hogeschool VIAA
- Lid Examencommissie Hogeschool VIAA
- Voorzitter Stichting Arima
- Lid Classicaal College PKN voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Overijssel en Flevoland

Wies Queens

Nevenfuncties:

- Lid RvT Stichting Op Kop
- Onderwijsondersteuner bij Brightskills

Nevenfuncties Bestuurders in 2022

Wim Bok

Functie: Bestuurder van Stichting Op Kop en de Stichting Samenlevingsscholen

Nevenfuncties:

- toezichthouder bij CBO De Greiden in Exmorra

Jan Spanjer

Functie: Bestuurder van Stichting PCO Accrete en de Stichting Samenlevingsscholen

Nevenfuncties:

- Voorzitter Samenwerkingsverband PO 2203 Hoogeveen, Meppel, Steenwijk en omstreken (t/m november 2022)
- Penningmeester Stichting Kwadraat Onderwijs
- Voorzitter Stichting Peuterspeelzalen Steenwijkerland
- Voorzitter Stichting Muziekcentrum Zwartewaterland

Stichting Samenlevingscholen

Financieel jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	1
Financiële kengetallen	41
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2022	42
Staat van baten en lasten over 2022	44
Kasstroomoverzicht	45
Toelichting behorende bij de jaarrekening	46
Grondslagen	46
Toelichting op de balans per 31 december 2022	50
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	54
Gebeurtenissen na balansdatum	54
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	55
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022	56
Overzicht verbonden partijen	59
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	60
Gegevens over de rechtspersoon	62
Bestemming van het resultaat	63
Overige gegevens	
Controleverklaring	64

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	6%	9%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. De signaleringswaarde die de inspectie voor het onderwijs hanteert is afhankelijk van de totale baten. Totale baten kleiner dan 3 miljoen, signaleringswaarde minder dan 1,5. Totale baten groter dan 3 miljoen maar kleiner dan 12 miljoen, signaleringswaarde minder dan 1. Totale baten groter dan 12 miljoen, signaleringswaarde minder dan 0,75.	4,55	4,13
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	69,5%	68,1%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	80,6%	79,3%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>Eigen vermogen / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	36,2%	33,3%
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	306	297
Gemiddeld aantal FTE	51,05	47,42
<u>Personeelskosten per FTE</u>	81.445	75.674

A.1.1 Balans per 31 december 2022

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2022	31 december 2021
1.2	Materiële vaste activa	316.075	321.079
	Totaal vaste activa	<u>316.075</u>	<u>321.079</u>
1.5	Vorderingen	103.852	219.521
1.7	Liquide middelen	2.226.211	1.697.285
	Totaal vlottende activa	<u>2.330.063</u>	<u>1.916.806</u>
	Totaal activa	<u><u>2.646.138</u></u>	<u><u>2.237.885</u></u>

2.	Passiva	31 december 2022	31 december 2021
2.1	Eigen vermogen	1.837.757	1.523.497
2.2	Voorzieningen	296.041	250.045
2.4	Kortlopende schulden	512.340	464.344
	Totaal passiva	<u>2.646.138</u>	<u>2.237.885</u>

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2022

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	4.760.947	4.372.797	4.253.270
3.2 Overige overheidsbijdragen	234.478	238.200	270.211
3.5 Overige baten	75.995	50.943	48.254
Totaal baten	5.071.420	4.661.940	4.571.735
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	4.157.474	3.806.124	3.588.395
4.2 Afschrijvingen	103.626	116.110	100.270
4.3 Huisvestingslasten	207.514	208.250	202.851
4.4 Overige lasten	283.492	336.423	264.157
Totaal lasten	4.752.106	4.466.907	4.155.673
Saldo baten en lasten	319.315	195.032	416.062
5 Financiële baten	5.055-	-	6.767-
Netto resultaat	314.260	195.032	409.295

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	319.315	416.062
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	103.626	100.918
- Mutaties voorzieningen	45.996	33.814
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	115.669	40.887-
- Kortlopende schulden	<u>47.997</u>	<u>117.753</u>
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	632.602	627.660
Betaalde interest	<u>5.055-</u>	<u>6.767-</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	627.547	620.893
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringsen materiële vaste activa	<u>98.621-</u>	<u>140.487-</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	98.621-	140.487-
Mutatie liquide middelen	528.926	480.406
Beginstand liquide middelen	1.697.285	1.216.879
Mutatie liquide middelen	<u>528.926</u>	<u>480.406</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>2.226.211</u></u>	<u><u>1.697.284</u></u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Stichting Samenlevingsscholen bestaan uit het geven van primair onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode gelijk aan het betreffende kalenderjaar.

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar:

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Schattingen:

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen alsmede van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De kosten van groot onderhoud worden in de jaarrekening verwerkt middels een voorziening groot onderhoud. De grondslagen zijn opgenomen onder de grondslagbeschrijving van voorzieningen.

De activeringsgrens is: € 500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Gebouwen, bestaande uit:

- Gebouwen 3% en 5% van de aanschafwaarde
- Groot onderhoud 20% van de aanschafwaarde
- Technische installaties 5% van de aanschafwaarde

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

- Inventaris 5% en 10% van de aanschafwaarde
- ICT 20% en 25% van de aanschafwaarde

Overige vaste bedrijfsmiddelen, bestaande uit:

- Onderwijsleerpakket 13% van de aanschafwaarde
- Vervoermiddelen 20% van de aanschafwaarde

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve huisvesting is gevormd uit de fusie middelen welke worden ontvangen. Dit geld gaat gebruikt worden voor de inrichting van de nieuwe school. Het Ministerie van OCW heeft onder de noemer Nationaal Programma Onderwijs een subsidie beschikbaar gesteld voor het herstel van het onderwijs en het compenseren van onderwijsachterstanden als gevolg van de coronacrisis. De bekostiging wordt als lumpsum bekostiging ontvangen en verantwoord. De bestemmingsreserve Nationaal Programma Onderwijs is gevormd uit de nog niet bestede middelen van deze subsidie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen ter zake van personeel en soortgelijke verplichtingen. Deze worden opgenomen tegen de berekende contante waarde. Een voorziening wordt eerst gevormd als voldaan is aan de vereisten terzake van het vormen van voorzieningen.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salaristijding en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gevormd op basis van de ingediende verlofplanning van een personeelslid. Op basis van deze planning wordt het verlofsaldo bepaald. Dit saldo wordt contant gemaakt tegen het geldende discontopercentage. Tot op heden worden er nog maar zeer beperkt verlofplanningen gemaakt op basis van de regeling duurzame inzetbaarheid. De voorziening wordt pas opgenomen als de verplichting betrouwbaar is te schatten.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de onderhoudsplanning van de komende jaren. De dotatie is op basis van de planning berekend en gelijkmatig verdeeld over de jaren. Periodiek wordt de planning geactualiseerd. Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is. In de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is een tijdelijke overgangsregeling opgenomen voor het toepassen van de methode van kostenegalitatie voor de voorziening groot onderhoud. Van deze tijdelijke overgangsregeling is gebruikt gemaakt bij het berekenen van de voorziening groot onderhoud.

o Per 1 augustus 2022 is het Participatiefonds gemoderniseerd. Dit leidt ertoe dat het bevoegd gezag verplicht is tot het doen van een eigen bijdrage in de werkloosheidskosten van medewerkers waarvan de arbeidsovereenkomst op of na 1 augustus 2022 is beëindigd. De voorziening werkloosheidsuitkeringen is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitkeringen aan voormalig medewerkers die een werkloosheidsuitkering of bovenwettelijke uitkering ontvangen. De voorziening wordt opgenomen voor het deel van de uitkering dat voor rekening komt van het bevoegd gezag. De hoogte van de voorziening is bepaald op basis van gegevens van het Participatiefonds. Hierbij wordt ingeschat in welke mate de medewerker de gehele looptijd van de uitkering gebruik zal maken van de uitkering.

Per 31 december 2022 heeft het bevoegd gezag geen verplichtingen voortkomend uit de modernisering van het Participatiefonds. De voorziening werkloosheidsuitkeringen bedraagt om die reden nihil.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde.

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 118,6% (beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW-subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2022

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde per 31 december 2021	Afschrijvingen tot en met 31 december 2021	Boekwaarde per 31 december 2021	Mutaties 2022				Aanschaf- waarde per 31 december 2022	Afschrijvingen tot en met 31 december 2022	Boekwaarde per 31 december 2022
				Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.2.1 Gebouwen en terreinen	141.246	37.749-	103.497	-	-	26.032-	-	141.246	63.781-	77.465
1.2.2 Inventaris en apparatuur	488.080	303.354-	184.726	90.212	-	71.938-	-	578.292	375.292-	203.000
1.2.3 Overige vaste bedrijfs- middelen	45.775	12.919-	32.857	8.409	-	5.656-	-	54.184	18.575-	35.609
Materiële vaste activa	675.101	354.022-	321.079	98.621	-	103.626-	-	773.722	457.647-	316.075

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair en ICT-middelen.

Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen investeringen in onderwijsleerpakket en overige investeringen.

1.5 Vorderingen

	31 december 2022	31 december 2021	
1.5.1	Debiteuren	39.330	-
1.5.2	Vorderingen OCW	-	131.452
	De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten vanuit o.a. de personele lumpsum.		
1.5.6	Overige overheden	20.265	40.736
	<i>Vervangingsfonds</i>	<i>7.103</i>	<i>10.776</i>
	<i>Overige overlopende activa</i>	<u><i>37.154</i></u>	<u><i>36.557</i></u>
1.5.8	Overlopende activa	44.257	47.333
	Totaal Vorderingen	<u><u>103.852</u></u>	<u><u>219.521</u></u>

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.7 Liquide middelen

	31 december 2022	31 december 2021	
1.7.2	Banken	2.224.960	1.697.285
1.7.4	Overig	<u>1.251</u>	<u>-</u>
		<u><u>2.226.211</u></u>	<u><u>1.697.285</u></u>

2.1 Eigen vermogen

		Mutaties 2022			
	Boekwaarde per 31 december 2021	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Boekwaarde per 31 december 2022	
2.1.1	Algemene reserve	1.148.881	35.832	-	1.184.713
2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	374.616	278.428	-	653.044
		1.523.497	314.260	-	1.837.757

Toelichting Bestemmingsreserve publiek:

		Mutaties 2022			
	Boekwaarde per 31 december 2021	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Boekwaarde per 31 december 2022	
	Huisvestings reserve	330.967	154.133	-	485.100
	Overige reserve	43.649	124.295	-	167.945
		374.616	278.428	-	653.044

2.1T-1 Eigen vermogen (vergelijkende cijfers vorig jaar)

		Mutaties 2021			
	Boekwaarde per 31 december 2020	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Boekwaarde per 31 december 2021	
2.1.1T-1	Algemene reserve	918.586	230.295	-	1.148.881
2.1.2T-1	Bestemmingsreserve publiek	195.616	179.000	-	374.616
		1.114.202	409.295	-	1.523.497

Toelichting Bestemmingsreserve publiek (vergelijkende cijfers vorig jaar):

		Mutaties 2021			
	Boekwaarde per 31 december 2020	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Boekwaarde per 31 december 2021	
	Huisvestings reserve	195.616	135.351	-	330.967
	Bestemmingsreserve NPO	-	43.649	-	43.649
		195.616	179.000	-	374.616

2.2 Voorzieningen

		Mutaties 2022						
		Boekwaarde per 31 december 2021	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Boekwaarde per 31 december 2022	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
2.2.1	Personeel	21.827	8.441	2.075-	-	28.193	3.280	24.913
	<i>Jubilea voorziening</i>	21.827	8.441	2.075-	-	28.193	3.280	24.913
	<i>werkloosheids uitkering</i>	-	-	-	-	-	-	-
2.2.3	Overige voorzieningen	228.218	43.750	4.120-	-	267.848	7.624	260.224
	<i>Onderhoud</i>	228.218	43.750	4.120-	-	267.848	7.624	260.224
		250.045	52.191	6.195-	-	296.041	10.904	285.137

2.4 Kortlopende schulden

		31 december 2022	31 december 2021
2.4.3	Crediteuren	123.601	127.831
2.4.7.1	<i>Loonheffing</i>	180.680	151.659
2.4.7.3	<i>Premies sociale verzekeringen</i>	13.857	0
2.4.7	Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	194.537	151.659
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	51.779	50.323
2.4.9	Overige kortlopende schulden	8.040	5.843
2.4.10.5	<i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	124.129	114.201
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva algemeen</i>	7.797	14.487
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva mbt subsidie overig</i>	2.458	-
2.4.10	Totaal overlopende passiva	134.384	128.688
Totaal kortlopende schulden		512.340	464.344

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond (J/N)

Omschrijving	Kenmerk	Datum	
Subsidie studieverlof	2022/2/19401773	20-7-2022	N
Subsidie zij-instroom	2021/2/1754761	22-12-2020	N

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2021	Lasten t/m 2021	Stand begin 2022	Ontvangen in 2022	Lasten in 2022	Te verrekenen 31-12-22
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-
Aflopend			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2021	Lasten t/m 2021	Stand begin 2022	Ontvangen in 2022	Lasten in 2022	Stand ultimo 2022
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-
Doorlopend			-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	3.248.531	2.977.289	2.815.790
3.1.1.2 Niet geormerkte subsidies	44.557	40.409	156.776
Totaal rijksbijdragen via OCW	3.293.089	3.017.698	2.972.566
3.1.3.3 Rijksbijdragen via samenwerkingsverband	1.467.858	1.355.099	1.280.704
Totaal rijksbijdragen	4.760.947	4.372.797	4.253.270

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	233.054	238.200	224.810
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	1.425	-	45.401
	234.478	238.200	270.211

3.5 Overige baten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.5.1 Verhuur	3.916	3.100	500
3.5.2 Detachering personeel	64.827	47.843	27.802
3.5.5 Ouderbijdragen	3.737	-	340-
3.5.6 Overig	3.515	-	20.291
	75.995	50.943	48.254

4.1 Personele lasten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.1.1.1 <i>Bruto lonen en salarissen</i>	2.948.013	2.767.981	2.488.723
4.1.1.2 <i>Sociale lasten</i>	621.605	583.644	568.100
4.1.1.3 <i>Pensioenlasten</i>	434.983	408.419	400.620
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenen	4.004.601	3.760.044	3.457.443
4.1.2.1 <i>Dotaties personele voorzieningen</i>	8.441	-	2.079
4.1.2.2 <i>Personeel niet in loondienst</i>	191.862	19.896	174.186
4.1.2.3 <i>Overig</i>	64.651	133.295	66.710
4.1.2.4 <i>Scholing/opleiding</i>	64.048	73.500	87.440
4.1.2 Overige personele lasten	329.002	226.691	330.414
4.1.3 Af: Uitkeringen	176.129-	180.611-	199.463-
	4.157.474	3.806.124	3.588.395

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Gemiddeld aantal FTE	51	47

4.2 Afschrijvingen

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.2.2.1 Gebouwen	26.032	26.032	25.694
4.2.2.2 Inventaris en apparatuur	71.938	82.611	70.117
4.2.2.3 Overige materiële vaste activa	-	102	-
4.2.2.4 Onderwijsleerpakket	5.656	7.365	5.107
	103.626	116.110	100.918
Boekresultaat desinvesteringen	-	-	0-
	103.626	116.110	100.918

4.3 Huisvestingslasten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.3.1 Huur	348	-	300
4.3.3 Onderhoud	37.760	45.500	36.729
4.3.4 Water en energie	52.369	43.000	44.737
4.3.5 Schoonmaakkosten	63.239	66.000	68.267
4.3.6 Heffingen	2.316	2.500	3.788
4.3.7 Dotaties overige onderhoudsvoorzieningen	43.750	43.750	43.750
4.3.8 Overige huisvestingslasten	7.732	7.500	5.280
	207.514	208.250	202.851

4.4 Overige lasten

		Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	84.838	82.500	106.846
4.4.2.1	<i>Inventaris en apparatuur</i>	4.327	3.500	3.845
4.4.2.2	<i>Leermiddelen</i>	97.105	93.200	74.995
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	101.433	96.700	78.841
4.4.4	Overig	97.221	157.223	77.822
		<u>283.492</u>	<u>336.423</u>	<u>263.509</u>
<i>Uitsplitsing</i>				
4.4.1.1	Honorarium onderzoek jaarrekening	4.518		3.403
4.4.1.2	Honorarium andere controleopdrachten	-		1.210
4.4.1.3	Honorarium fiscale adviezen	-		-
4.4.1.4	Honorarium andere niet-controledienst	-		-
	Accountantslasten	<u>4.518</u>		<u>4.613</u>

5 Financiële baten en lasten

		Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
5.5	Rentelasten	5.055-	-	6.767-
		<u>5.055-</u>	<u>-</u>	<u>6.767-</u>

A.1.7

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteit
Samenwerkingsverband PO 2203 Hoogeveen-Steenwijk-Meppel	Stichting	Gemeente Hoogeveen	4
Stichting Op Kop Openbaar Primair Onderwijs	Stichting	Gemeente Steenwijkerland	4
Stichting PCO Accrete	Stichting	Gemeente Zwartewaterland	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Stichting Samenlevingsscholen van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling B van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2022 een bezoldigingsmaximum van € 143.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Totale baten	2
Aantal leerlingen	1
Aantal onderwijssoorten	2
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>5</u>

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1a. Leidinggevende topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (bedragen in €)

Gegevens 2022	J.A. Spanjer	W.F. Bok												
Functiegegevens	Voorzitter college van bestuur	Lid college van bestuur												
Aanvang en einde functievervulling 2022	1/1-31/12	1/1-31/12												
Omvang dienstverband in FTE	Nvt	Nvt												
Dienstbetrekking?	Nee	Nee												
Bezoldiging														
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0												
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0												
<i>Subtotaal</i>	0	0												
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	0	0												
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0												
Bezoldiging	0	0												
Bedrag van de overschrijding	0	0												
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt												
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt												
Gegevens 2021														
Aanvang en einde functievervulling 2021	1/1-31/12	1/4-31/12												
Omvang dienstverband 2021 in FTE	nvt	nvt												
Dienstbetrekking?	Nee	Nee												
Bezoldiging														
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0												
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0												
<i>Subtotaal</i>	0	0												
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	0	0												
Totaal bezoldiging 2021	0	0												

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (bedragen in €)

Gegevens 2022	A. Dul	M.B. Tol	A.C. Queens-Molenaar	V. Weemstra- van Dorsten						
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid						
Aanvang en einde functievervulling 2022	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12						
Bezoldiging										
Bezoldiging	2.164	1.920	1.959	1.875						
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	21.450	14.300	14.300	14.300						
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0						
Bezoldiging	2.175	1.875	1.875	1.875						
Bedrag van de overschrijding	0	0	0	0						
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt						
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt	nvt	nvt						
Gegevens 2021										
Aanvang en einde functievervulling 2021	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12						
Bezoldiging	1.500	1.500	1.500	1.500						
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	20.700	13.800	13.800	13.800						

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (bedragen in €)

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voldaan aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	42788
Naam instelling	Stichting Samenlevingsscholen
Rechtsvorm	Stichting
KvK-nummer	69193266
Statutaire zetel	Gemeente Steenwijkerland
Adres	Eendrachtsplein
Huisno	1
Huisno.toevoeging	
Postadres	
Postcode	8335 DL
Plaats	Giethoorn
Telefoon	0521-362520
E-mailadres	bsmelt@accrete.nl
Website	
Contactpersoon	Berto Smelt
Telefoon	06-15017318
E-mailadres	bsmelt@accrete.nl
Accountant	Van Ree

BRIN-nummers	04LJ	De Lisdodde
	19RN	OEC 't Ravelijn

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

- € 35.832 wordt toegevoegd aan de algemene reserve
- € 154.133 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve huisvesting
- € 124.295 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve overig

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Namens het College van Bestuur:

- W.F. Bok

Toezichthouder:

- A. Dul
- M.B. Tol
- A.C. Queens-Molenaar
- V. Weemstra- van Dorsten

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Samenlevingsscholen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Samenlevingsscholen te Giethoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Samenlevingsscholen op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Samenlevingsscholen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben

gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijscontroleprotocol OCW 2022. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en

regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het

- opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
 - het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
 - het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
 - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
 - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 23 juni 2023
Van Ree Accountants

w.g.

E.J.A. aan het Rot AA